HÜWDÜLER

– A –

Abdym, Abdym, ak ogul,
Abdym guýruk ýag ogul,
Abdym ketde[1] bolansoň,
Eker erik bag ogul.

* * *

Awçy bukup ýatanda,
Ýaşylbaşlar atanda,
Uran guşy ýaşylbaş
Mergen baryp tutanda.

* * *

Agaçlar bar[2] getirsin,
Guşlar habar getirsin,
Çölde çopan kakaňy
Şu gün bize ýetirsin.

* * *

Aý gyzym, alma gyzym,
Hiç wagt ölme gyzym,
Sensiň eneň bägüli
Hiç wagt solma gyzym.

* * *

Aý ýüzüňde al halyň,
Bardyr agzyňda balyň,
Baldan süýji bal balam
Saňa gurban bolaýyn.

* * *

Aý içiniň arslany,
Gün içiniň göwheri, Ýerde ýatmaz göwherdir,
Küle batmaz jöwherdir.

* * *

Aýgözelim ap-akja,
Dodaklary gaýmakça,
Ysgap görseňiz zamça,
Suwsasaňyz tarpyzça[3].

* * *

Aýdym aýdar depede,
Sözlär, ökde gepe-de,
Ejesiniň han ogly
Maşyn bejär gapyda.

---

[1] **Ketde – uly.**
[2] **Bar – miwe.**
[3] **Tarpyz – garpyz.**

* * *

Aýjemalym otursyn,
Eline ýüwse[4] ötürsin,
Deň-duşlary gelende
Gaýma gaýap otursyn.

* * *

Aýlan, aýlan, aýlançak,
Akar suwlar bulançak,
Altmyş başly ak öýüň
Ýaraşygy sallançak.

* * *

Aýlanaýyn adyňa,Ýetgin göwün şadyňa,
Zähmet çekgin ýadaman,
Dag ýykylsyn badyňa.

* * *

Aýlanaýyn ak bala,
Sallançakda ýat bala,
Öz balamyň toýunda,
Atasy baýrak ýyrtsa,
Guwanjyndan ýeňňesi,
Buşlap her ýana ýortsa.

* * *

Aýlanaýyn boýuňa,
Oýunçy gelsin toýuňa,
Gelmese-de, gelmesin,
Mamasy gurban aýyna.

* * *

Aýlanaýyn iligim,
Ýakama düwmeligim,
Göçende göç soranym,
Gonanda kölgeligim.

* * *

Aýlanaýyn hanymdan,
Dolanaýyn donundan,
Ady ýagşy geregim,
Içimdäki ýüregim.

* * *

Aýlanaýyn ýaşyndan,
Ejesi geler işinden,
Kemal tapsyn, bal köşek
Akylyndan, huşundan.

---

[4] Ýüwse – tikin tikilende barmaga geýdirilýän matadan ýa-da gaýyşdan tikilen barmaksa.

* * *

Aýlananym, bakanym,
Bal suwuna ýakanym,
Adyna Alma dakanym,
Gözüne sürme[5] çekenim.

* * *

Aýlananda aýmançam,
Sallananda tumarçam,
Erke[6] dünýäm Kerim jan,
Seni allalar edeýin.

* * *

Aýlanar-a, aýlanar,
Ökdelikde saýlanar,
Meniň balam ulalyp,
Söýenine öýlener.

* * *

Aýlanar-a, aýlanar,
Toýluk unuň elener,
Meniň gara göz balam
Gowulykda bellener.

* * *

Aýlanar-a, aýlanar,
Ak öýleri saýlanar,
Meň jigimiň toýunda,
Bedew atlar şaýlanar.

* * *

Aýlar geçer aýlanyp,
Günler geçer saýlanyp,
Aýlanaýyn aý guzym
Gyzlar gezer şaýlanyp.

* * *

Aýlar, günler aýlanar,
Toýda gyzlar şaýlanar,
Toýdaky şaýly gyzlar
Oglum senden aýlanar.[7]

* * *

Aýlar gyzym şat bolsun,
Duşmanlary mat bolsun,

---

[5] **Sürme – saçy, kirpigi, gaşy garaltmak üçin ulanylýan boýag.**
[6] **Erke – lälik.**
[7] **Bu bendiň: Aýlar-günler aýlanar,**
Toýda gyzlar şaýlanar,
Toýdaky şaýly gyzlar,
Meň balama guwanar.
Aýlanar aýlagynda,
Dolanar dolagynda — diýen nusgasy-da bar.

Söýünjisine[8] berjegim,
Taýçanakly at bolsun.

* * *

Aýlar gyzym almaly,
Aýda dokar bir haly,
Halysynyň kenary,
On barmagnyň hünäri.

* * *

Aýym-günüm, ak totaý[9],
Sen aglama, gulak goý,
Awa gitseň urarsyň
Hem garasar, hem torgaý.

* * *

Ak bäbegim sabada,
Atyny bermez ýada,
Özi gider söweşe,
Gelni galar garaşa.

* * *

Ak guş bolup uç balam,
Garaguma düş balam,
Garagum derýasyndan
Gana-gana iç balam.

* * *

Ak düýäniň halygy[10],
Akar suwlar balygy,
Sorap-idäp gelseler,
Öz öýmüziň läligi.[11]

* * *

Ak ýüpekden köýnegiň,
Gülden akdyr bilegiň,
Döwran jana degeniň
Ýansyn-köýsün ýüregi.

* * *

Ak öýümiň eýesi,
Öýümiň kümüş söýesi,
Söwer ýary gelinçä,
Söýer otyr enesi.

---

[8] Söýünji – buşluk.
[9] Totaý – guş ady.
[10] Halyk – howudyň (düýä münmek üçin arkasyna salynýan enjam) aşagyndan düýäniň arkasyna atylýan ortasy deşik keçe.
[11] Bu bendiň: Ak düýäniň halygy,
Akar suwuň balygy,
Atañ-eneň gyzyl gül
Sen olaryň läligi – diýen nusgasy-da bar.

* * *

Akar-akar akasy,
Akar suwlar sakasy,
Gelip aşyk oýnasa,
Men ýaplaryň ýakasy.

* * *

Akar suwlar şarlaşyp,
Akyp gelýär dereden.
Meniň balam enaýy
Kimkä şony ýaradan?!

* * *

Akar suwuň tolkuny,
Balam söýer halkyny,
Bedew atyň uýany,
Goç ýigidiň ýegeni.

* * *

Akar ýaplar akyşar,
Münse atlar böküşer,
Balam dostlary bilen
Ulalyp dogan okaşar.

* * *

Akja ballym ýagşydyr,
Ýürejigmiň nagşydyr,
Meň balamyň kakasy,
Ile ýaran bagşydyr.

* * *

Akja bilekli ballym,
Gurama ýelekli ballym,
Ulalyp alym bolsa,
Ile gerekli ballym.

* * *

Akja bileklijedir,
Syny ýeleklijedir,
Eziz Alla saklasyn
Bize gereklijedir.

* * *

Al ata mündüreýin,
Bazara göndereýin,
Bazaryň nohudyndan
Etegiň dolduraýyn.

* * *

Ala bulut aý bolmaz,
Görüp göwnüm jaý bolmaz,

Horezminiň bäbegi
Öz bäbegme taý bolmaz.

* * *

Ala dagyň arçasy,
Mawut donuň parçasy,
Sensiň biziň öýmüziň,
Täze açylan gunçasy.

* * *

Ala ýelekli[12] ballym,
Arslan ýürekli ballym,
Hydyr-Ylýas saklasa,
Ile gerekli ballym.

* * *

Ala kürte ýeňi dar,
Jigimi il huwwalar,
Jigim köçeden geçse,
Gyzlaň bary hyrydar.

* * *

Alaçanyň agy bar,
Sowsanynyň gögi bar,
Gyrmyz dony geýmeseň,
Näme geýjek Allaýar?!

* * *

Aldym elime erki,
Sallançagyň sen görki,Ejeň jany sag bolsa,Etme hiç zatdan gorky.

* * *

Alla aýdaryn saňa,
Gulagyňy goý maňa,
Gulagyň goýsaň maňa,
Ömür dilärin saňa.

* * *

Alla, alla aý bolsun,
Aýym saňa taý bolsun,
Toýuňy iller iýsin,
Köşkler saňa jaý bolsun.[13]

* * *

Alla-alla adyňdan,
Sallançagyň badyndan,

---

[12] Ýelek – gurama kürte manysynda.
[13] Bu bendiň: Alla, alla, aý bolsun,
Sawçy bolup baý gelsin,
Toýuňa begler gelsin,
Köşkler saňa jaý bolsun — diýen nusgasy-da bar.

Mollatorgaý başlyjam,
Çille ýüpek saçlyjam.

* * *

Alla-alla Annaly,
Gülli bagyň bir güli,
Öý içiniň bilbili,
Ejesiniň öz güli.

* * *

Alla-alla alladan,
Gulpaklary tylladan,
Seni beren alladan,
Uzak ýaşlar diläýin.

* * *

Alla-alla alaýyn,
Ejeňi suwa ýollaýyn,
Ejeň suwdan gelýänçä,
Kişmiş berip aldaýyn.

* * *

Alla-alla, Allaýar,
Tutdy jülgeleri gar,
Sen söwdagär parçasy
Biz bolaly hyrydar.

* * *

Alla-alla at etsem,
Enem-atam ýat etsem,
Gunduzdan[14] telpek etsem,
Gyrmyzydan don etsem.

* * *

Alla-alla sen gülüm,
Baglardaky bilbilim,
Şat saýraýar dilleri,
Näzik inçe billeri.

* * *

Alla Allanyň ady,
Alla bersin kuwwaty,
Pygamberiň öwlady,
Perwerdigär saklasyn.[15]

---

[14] **Gunduz – gyralary tokaýlyk derýalarda ýaşaýan, balyk, leňňeç, gurçuk, gurbaga we ş.m bilen iýmitlenýän, gymmat bahaly derili kiçijik haýwan.**

[15] **Bu bendiň: Alla Allanyň ady,**
Alla bersin myrady,
Pygamberler öwlady,
Bahaweddin diwana – diýen nusgasy-da bar.

* * *

Alla allanyň bolsun,
Alla ýaranyň bolsun,
On iki ymam, dört çaryýar
Şolar ýaranyň bolsun.

* * *

Alla-allasy geler,
Ýatsa ukusy geler,
Kerim atly bäbegme,
Toýdan öz paýy geler.

* * *

Alla-allasy gyzlar,
Bolar şirin owazlar,
Men balama toý etsem,
Çalynar dürli sazlar.

* * *

Alla balam, alla huw,
Seni alym edeýin.
Ylymly ýigit bolsaň,
Ile soltan edeýin.

* * *

Alla beren paýym sen,
Täze dogan aýym sen,
Bakjada bossanym sen,
Dilimde dessanym sen.

* * *

Alla derman janyma,
Jana gatylanyma,
Işan-molla ýapyşyp,
Istäp tapylanyma.

* * *

Alla diýdim aýyma,
Daraýy don boýuna,
Goýun-goçgar soýulsyn,
Şu balamyň toýuna.

* * *

Alla diýsem, allasy,
Altyndandyr söýesi,
Ýüz ellidir düýesi,
Çopan sorar agasy.
Çopan düýe semretse,
Çopana zerli halat.

* * *

Alla janym, ak balam,

Ak bişikde[16] ýat balam,
Haçan babaň gelende,
Arzy-halyň aýt balam.[17]

* * *

Alla janymyň ujy,
Sensiň bilimiň güýji,
Seniň aýdan sözleriň
Maňa ballardan süýji.

* * *

Alla edip alaly,
Ak bişige salaly,
Seni beren Alladan
Uzak ýaşyň diläli.

* * *

Alladan-a, Alladan,
Hak saklasyn beladan,
Külli mähnet günäden
Özüň sakla Hudaýym!

* * *

Allalaýyn bäbegim,
Arzylaýyn bäbegim,
Adyňa Alma dakanym,
Gözüňe sürme çekenim.

* * *

Allalasam Arjanym,
Hakyk bilen merjenim,
Ysly sary saçlyja,
Alma-armyt başlyja.

* * *

Allalasam bolmazmy?
Dogam kabul kylmazmy?
Ýaradypdyr bir Alla,
Saňa ýaran bolmazmy?

* * *

Allalasam men seni,
Söýsem göwnüm jaý seni,
Gyş gyşlasam ýaz seni,
Günde söýsem az seni.

---

[16] **Bişik – sallançagyň bir görnüşi.**
[17] **Bu bendiň: Alla janym, ak janym,**
Ak bişikde ýat janym,
Ak bişikde ýatmasaň,
Arzy-halyň aýt, janym! – diýen nusgasy-da bar.

* * *

Allalasam han oglan,
Derýada guş kän oglan,
Kesgir gylyç bilinde
Uruşda pälwan oglan.

* * *

Allalasam är bolar,
Her elinde nar bolar,
Ýortup öýden çykanda
Görip gözi kör bolar.[18]

* * *

Allalasam ýaraşar,
Boýuňa güller dolaşar,
Gül dolaşan boýlaryňa
Zerbap[19] **donlar ýaraşar.**

* * *

Allalar diýem saňa,
Tur, elek getir maňa,
Telewçede[20] **ýag goýdum,**
Owmaç[21] **ederem saňa.**

* * *

Allan-allalar etsem,
Arkalarma ýaý etsem,
Alla uzak ýaş berse,
Bar ýygnanmy toý etsem.

* * *

Allan-allan agasy,
Başynda tomagasy[22]**,**
Depesi altyn gupbaly,
Ülpüldär otagasy[23]**.**

* * *

Allan-allan agasy,
Kabul bolsun dogasy,
Meniň eziz balamyň
Alla bolsun hemrasy!

---

[18] **Bu bendiň: Ar bolar-a, ar bolar,**
Her elinde nar bolar,
Toýdan-toýa baranda
Görip gözi kör bolar – diýen nusgasy-da bar.

[19] **Zerbap – zer bilen bezelen.**

[20] **Telewçe – penjiräniň öňündäki ýasy tagta.**

[21] **Owmaç – iýmit ady, tamdyrdan çykan täze gyzgyn çöregi uşajyk dograp, saryýag bilen garyp taýýarlanylýan tagam.**

[22] **Tomaga — gupbasyna bezeg üçin gysdyrylýan tawus guşuň ýelegi.**

[23] **Otaga – gyzlaryň tahýasynyň gupbasyna berkidilýän ülpüldäp duran öýme ýaglygyň ujy.**

* * *

Allan-allan agy bar,
Gaýyşdan bilbagy bar,
Arslan janyň köýnegniň
Art etegniň çägi bar.

* * *

Allan-allan adaga,
Guşlar gonsun pudaga,
Pudakdaky ak guşlar
Öz balama sadaga.

* * *

Allan-allan adyňdan,
Sallançakda badyňdan,
Gyrmyzy gulpagyňdan,
Garaja galpagyňdan.
Arkajygmyň hopbasy,
Süýrdepämiň gupbasy.

* * *

Allan-allan adyňdan,
Alwanjynyň[24] badyndan,
Seni beren Allany
Çykarmagyn ýadyňdan.

* * *

Allan-allan aý bäbek,Ejesine paý bäbek,
Tur, ganymyň gözün oý,
Batyr bolgun, eý bäbek!

* * *

Allan-allan, aý guşlar,
Guşlar nirede gyşlar,
Alladan buýruk gelse,
Jennet bagynda gyşlar.

* * *

Allan-allan, Aý, gyzym,
Gara gaşy ýaý, gyzym.
On barmagy hünärli
Işi göwnejaý gyzym.

* * *

Allan-allan aý ederis,
Sallançagňa şaý ederis,

[24] **Alwanç – bu ýerde sallançak manysynda (ýerli gepleşik).**

Altyganat öý ederis,
Alty aýlap toý ederis.[25]

* * *

Allan-allan aýdasy,
Haçan deger peýdasy,
On ýaşyna baranda
Şonda deger peýdasy.

* * *

Allan-allan aýlagy,
Ýüpek ýaly gylygy,
Eziz balam Aýjemal
Suw içiniň sülügi[26]**.**

* * *

Allan-allan aýlardan,
Gyz alarys baýlardan,
Baýlar gyzy sep getir,
Garyp gyzy gep getir.

* * *

Allan-allan aýlardan,
Suw alaýyn çaýlardan,
Arkama köýmet[27] **göterip,**
Gyz soraýyn baýlardan.

* * *

Allan-allan ak maýsa,
Arkaňa güneş çoýsa,
Yzyndan ogul bolsa,
Ejeň hem seni söýse.

* * *

Allan-allan akanda,
Sygryn suwa ýakanda,
Ejesi gülüp bakar,
Gazet-kitap okanda.

* * *

Allan-allan akjadyr,
Bagda biten bakjadyr,
Garga diýip tutany
Uçup barýan zakjadyr[28]**.**

---

[25] Bu bendiň: Allan-allan aý bolsun,
Altyganat öý bolsun,
Altyganat öýüňde
Günde-günde toý bolsun! – diýen nusgasy-da bar.

[26] Sülük – ýapyşan haýwanlarynyň ganyny sorup ýaşaýan süýji suw gurçugy. Tebipçilikde hem ulanylýar. Näsagyň endamyna goýberilse, agyryly ýeri özi tapyp, şol ýere ýapyşyp, hapa gany sorup alýar.

[27] Köýmet – toýa eltilýän saçak (pişme, gatlama, byzmyk we ş.m.).

[28] Zakyja – ýylpyldawuk gara ýelekli, kiçijik gara garga.

* * *

Allan-allan aklasa,
Sallançakda uklasa,
Ulalyp adam bolup,
Emen süýdün haklasa.[29]

* * *

Allan-allan al bendi,
Saçyň derýalar bendi,Ejeň çaý içip derlär,
Daýyň getirse gandy.

* * *

Allan-allan al beren,
Sallançaga sal beren,
Zekadyna zer beren,
Hüşürine ner beren.

* * *

Allan-allan al peri,
Açylýar asman syry,
Meniň balam uçanda
Ýansyn duşmanyň bagry.

* * *

Allan-allan al hana,Ýetirsin gülgün hana,
Gol-aýagyň agyrsa,
Götereýin arkama.

* * *

Allan-allan, al hanym,
Üstüňde pida janym,
Duşmanlaryň pes bolsa,
Bolmaz meniň armanym.

* * *

Allan-allan alaýdy,
Bagyň gülün ýolaýdy,
Baglarda gyzyl gül dek,
Gyzlar bilen oýnaýdy.

* * *

Allan-allan alaýsyn,
Gül meňizli bolaýsyn,
Obada bir toý bolsa,
Kethudasy bolaýsyn.

---

[29] **Bu bendiň: Allan-allan aklasa,**
Sallançakda uklasa,
Ejeň gezmäge gitse,
Kakaň gelip ýoklasa – diýen nusgasy-da bar.

* * *

Allan-allan alaýyn,
Gujagyma salaýyn,
Diýme «Kelläm agyrýar»,
Derdiňi men alaýyn.

* * *

Allan-allan alaýyn,
Sallançaga salaýyn,
Saňa gelen belany
Daga, daşa ýollaýyn.

* * *

Allan-allan alaly,
Bal dodagyň ýalaly,
Bagda biten garaly,
Garalyny seräli.

* * *

Allan-allan alaşar,
Garma donlar ýaraşar,
Jambörügi başynda,
Gelin-gyzlar daşynda.

* * *

Allan-allan alaşar,
Gül boýuna dolaşar,
Gülden näzik goluna
Merjen daksak gelişer.

* * *

Allan-allan alganak,
Atyp urgun çalganak[30],
Çalganak guş tapmasaň,
Urgun ýaşylbaş ördek.

* * *

Allan-allan aldyran,
Atyna begres saldyran,
Gidene halat geýdiren,
Gelene söwüş soýduran.

* * *

Allan-allan aldyrar,
Atyna begres saldyrar,
Il-güne hyzmat edip,
Kimdigini bildirer.

* * *

Allan-allan alkyşlar,
Gözüň gyýa bakyşlar,

---

[30] Çalganak – guş ady.

Gaşyň ýarym aý deýin,
Ak ýüzüňi nagyşlar.

* * *

Allan-allan Allasy,
Demirdendir galasy,Elimiň kümüş hasasy,
Başymyň altyn jygasy.

* * *

Allan-allan allasy,
Şundan geler gül ysy,
Söýsün garry mamasy,
Öz balamyň balasy.[31]

* * *

Allan-allan Allaýar,
Jülgeleri aldy gar,
Men seni gorabilmen
Gorasyn Perwerdigär.

* * *

Allan-allan almaly,
Alyp goýna salmaly,
Giç ýatyp, irden turar,
Gözi, gaşy sürmeli.

* * *

Allan-allan apaýyn,
Üstüňe mahmal ýapaýyn,
Begres, mahmal üşetse,
Ýüpek ýorgan ýapaýyn.

* * *

Allan-allan aparlar,
Toýuňda at çaparlar,
Ýaryň gelen wagtynda,
Üýşüp çelpek ýaparlar.

* * *

Allan-allan apylan,
Söýüp-söýlüp tapylan,
Eline ýarag alyp,
Ganymlara topulan.

* * *

Allan-allan ar bolsun,
Goly doly nar bolsun,

---

[31] **Bu bendiň: Allan-allan allasy,**
Gül ýassykda kellesi,
Söýgüli gelniň balasy,
Söýsün garry mamasy – diýen nusgasy-da bar.

Meň ballyma elmydam,
Ýaradan ýaran bolsun.[32]

* * *

Allan-allan arwana[33]**,**
Goşulyp gider kerwene,
Uzak ýoldan gelende,
Girsin ýaryň goýnuna.

* * *

Allan-allan at geldi,
Uzak ýoldan hat geldi,
Alla bäbek, uklama,
Kakaň bilen at geldi.

* * *

Allan-allan at edeýin,
Sallançagňa bat edeýin,
Seni beren Allany
Her bir demde ýat edeýin.

* * *

Allan-allan a:t ýagşy,
Gaýgy-gamdan şat ýagşy,
Gadyr bilmez gardaşdan,
Gadyr bilen ýat ýagşy.

* * *

Allan-allan ataly,
Sensiz neneň ýataly,
Sen gül bolup açylsaň,
Biz saýaňda ýataly.

* * *

Allan-allan atlanjak,
Toýlar tutup şatlanjak,
Gurban janyň toýunda,
Kyrk müň öýli atlanjak.

* * *

Allan-allan atly guzy,
Sallançagy batly guzy,
Aýlanaýyn iner ogul,
Sallançaga müner ogul.

---

[32] Bu bendiň: Allan-allan ar bolar,
Goýny doly nar bolar,
Nary ýere gaçanda
Gyzlar hyrydar bolar – diýen nusgasy-da bar.

[33] Arwana – düýäniň bir görnüşi (inen düýe).

* * *

Allan-allan atly oglan,
Sallançagy batly oglan,
Sen-ä bize gerekli
Goltuklary hatly oglan.

* * *

Allan-allan atynça,
Otursam aý batynça,
Seni beren saklasyn,
Uzak heňňam[34] ötünçä.

* * *

Allan-allan alhanda,
Gara gözüň balhanda,
Özüň bir ýagşy bala,
Ýöne aglamaň gende.[35]

* * *

Allan-allan alhanda,
Daýyň gelsin her günde,
Getirsin nohut, kişmiş
Jübüňi doldur şonda.

* * *

Allan-allan bes etsem,
Ulalsaň, höwes etsem,
Gyzyl gülden don biçip,
Etegin begres etsem.
Begres donuň ýakasy,
Deň-duşunyň bökesi[36].

* * *

Allan-allan öwmeli,
Öň ýakasy düwmeli,
Saňa bir gelin gerek
Gara gözi sürmeli.

* * *

Allan-allan özleriň,
Ne garaja gözleriň,
Garaňky gijelerde
Şöhle salar ýüzleriň.

* * *

Allan-allan özüňe,
Uky gelmez gözüňe,
Satyn alyp bazardan,
Sürme çalsam gözüňe.

---

[34] Heňňam – döwür, durmuş, wagt.
[35] Gende — ýaramaz, ýaman, erbet.
[36] Böke – pälwan.

* * *

Allan-allan özüňe,
Uky gelsin gözüňe,
Saňa nazar salanyň
Sözen[37] degsin gözüne.

* * *

Allan-allan, ölmesin,
Bagyň güli solmasyn,
Asuda ilimize
Päliýaman gelmesin.

* * *

Allan-allan Habybym,
Dertli jana tebibim,
Göçemde göçüm gurban,
Gonamda kölgeligim.

* * *

Allan-allan, han gelýär,
Sallançagňa gün gelýär,
Gülüme geýdirmäge
Gyrmyzydan don gelýär.

* * *

Allan-allan, hanym sen,
Saçakdaky nanym sen,
Öwlüýälere baş urup,
Istäp tapylanym sen.

* * *

Allan-allan hemişe,
Kerwen gitdi gamyşa,
Kerwenimiz aman gelse,
Seni tutsak kümüşe.

* * *

Allan-allan hemişe,
Golun tutsun perişde,
Her kim saňa «jan» diýse,
Äkitsinler behişde.

* * *

Allan-allan hemişe,
Boýy meňzär gamyşa,
Gyşlagynda gül bitse,
Ýazlagynda melewşe.

[37] **Sözen – gumda bitýän ösümlik.**

* * *

Allan-allan çagydyr,
Öýüň jennet bagydyr,
Çyk köçäniň başyna
Daýyň gelýän çagydyr,
Allalasam men seni,
Hüwdülesem men seni.

* * *

Allan-allan edeýin,
Baga seýran edeýin,
Ejeň suwa gidende
Näme berip aldaýyn!

* * *

Allan-allan edeýin,
Baga seýran edeýin,
Bagyň gyzyl gülüni,
Saňa gurban edeýin.

* * *

Allan-allan edeýin,
Allany ýat edeýin,
Seni beren Allany
Günde müň ýat edeýin.

* * *

Allan-allan emilsin,
Uklap gözler ýumulsyn,
Ukyňa päsgel berjek
Duşmanlaryň gömülsin.

* * *

Allan-allan el guşy,
Elinde toty guşy,
Enesi gelse obadan
Ýagsyn ýazyň ýagyşy.

* * *

Allan-allan el guşy,
Gapymyň mermer daşy,
Atań seniň geňeşçi,
Kakań seniň ýolbaşçy.

* * *

Allan-allan elmydam,
Ýaňaklary gül mydam,
Agyzlary oýmakdyr
Dodaklary bal mydam.

* * *

Allan-allan elmydam,
Ýaňaklary gül mydam,

Ýaňagyň gyzyl alma
Gyş günleri ýaz mydam.

* * *

Allan-allan eýjejik,
Oky-ýaýy inçejik,
Münen aty taýçanak,
Düşlän ýeri gök ýylak[38].

* * *

Allan-allan ýatynça,
Otyryn aý batynça,
Ýyldyzlary sanaryn
Sen kemala ýetinçäň.[39]

* * *

Allan-allan ýagşydyr,
Al palasyň nagşydyr,
Bir agasy tüýdükçi,
Bir agasy bagşydyr.

* * *

Allan atasy gelýär,
Uklap ýatasy gelýär,
Ak bazaryň ýolundan
Jigimiň atasy gelýär.

* * *

Allasy bar balamyň,
Tyllasy bar balamyň,
Gelýän nawyň[40] içinde
Dädesi bar balamyň.[41]

* * *

Alleý-alleý adyly,
Ak elleri kädili,
Ýany goşa ýeňňeli,
Kiseleri teňňeli.

* * *

Alleý-alleý, aý guşlar,
Guşlar gaýada gyşlar,
Hekim ata Süleýman
Gudratly işi başlar.

---

[38] **Ýylak – gumda bitýän çylgym-çylgym baldakly, ýumşak ýaz oty.**
[39] **Bu bendiň: Allan-allan atynça,**
Otyryn daň atynça,
Uky gelmez gözüme
Şu kemala ýetinçä — diýen nusgasy-da bar.
[40] **Naw — gämi, gaýyk.**
[41] **Bu bendiň: Allasy bar, balamyň,**
Tyllasy bar, balamyň,
Uzak-uzak illerde
Daýysy bar balamyň – diýen nusgasy-da bar.

* * *

Alleý-alleý aý etsem,
Ýüz goýundan toý etsem,
Ýigde çelpek ýapdyrsam,
Garra guýruk çapdyrsam.

* * *

Alleý-alleý aýlançak,
Derýa suwy bulançak,
Altyganat ak öýüň
Sag dulunda sallançak.

* * *

Alleý-alleý aýlançak,
Akar suwlar bulançak,
Ak öýlere ýaraşar
Ak bäbekli sallançak.

* * *

Alleý-alleý, ak balam,
Sen rahat ýat, balam,
Gaýnadýanym şerbetdir,
Oýanaňsoň dat balam!

* * *

Alleý-alleý ak bally,
Saýrasa şirin dilli,
Ýakasy gyzyl gülli,
Gülleriňe döneýin.

* * *

Alleý-alleý ak bäbek,
Sallançakda ýat bäbek,
Her kim seni söýmese,
Ýakasyndan tut, bäbek.

* * *

Alleý-alleý ak bäbek,
Eneň öýde ýok bäbek,
Ataň awa gidende,
Eneň suwa gidende,
Sallançakda ýat bäbek.
Ataň awdan et getir,
Eneň saňa süýt getir.

* * *

Alleý-alleý ak Maýsa,
Öňüne güller ýaýsa,
Yzyndan ogul bolsa,
Bar kişi şony söýse.[42]

---

[42] **Bu bendiň:** **Alleý-alleý ak Maýsa,**

* * *

Alleý-alleý ak nogaý,
Aglamak gylygyň goý,
Hem käkilik, hem torgaý,
Daranyp otyr hol ýerde.

* * *

Alleý-alleý al başdan,
Atlary uçar guşdan,
Uçar guşdan ülňi[43] alan,
Ülňüsine gül salan.

* * *

Alleý-alleý al başdan,
Eýerleri kümüşden,
Gupbasy göwher gaşdan
Allalaýyn men seni.

* * *

Alleý-alleý al biter,
Garagumda gül biter,
Ballym bilin guşasa,
Ekin eker, bol biter.

* * *

Alleý-alleý al biter,
Nar agaja gül biter,
Üç ýaşyna baranda
Saýrap duran dil biter.

* * *

Alleý-alleý, al penje,
Her gulpagy bir penje,
Gyran ýerne çaňňaly,
Bir enaýy ýeňňeli.

* * *

Alleý-alleý ar bolmaz,
Biçen donum dar bolmaz,
Ballymy söýen bendeler
Ömür-baky hor bolmaz.

* * *

Alleý-alleý ar bolsun,
Her eliňde nar bolsun,
Ýortup öýden çykanda
Gyzlar hyrydar bolsun.

Öňüne güller ýaýsa,
Sülmüräp tikin tikse,
Barmagna tylla ýüwse – diýen nusgasy-da bar.

[43] **Ülňi — biçüw, şekil almak.**

* * *

Alleý-alleý alaýyn,
Toýluk unuň eläýin,
Gelnejem jan gelende
Ogul bäbek diläýin.

* * *

Alleý-alleý alaly,
Toýluk unuň eläli,
Seni beren Alladan
Ýüwrük bagt diläli.

* * *

Alleý-alleý alaşar,
Akja köýnek ýaraşar,
Ballym süýji dillidir,
Mähir bilen sözleşer.

* * *

Alleý-alleý alaşar,
Geýen geými ýaraşar,
Ala ýorgan içinde
Gelni bilen dalaşar.

* * *

Alleý-alleý alaşar,
Ala geýse ýaraşar,
Niçe begzada ýigit
Gullugynda dolaşar.

* * *

Alleý-alleý alaşar,
Ala geýse ýaraşar,
Ak keçäniň üstünde
Gelni bilen dalaşar.

* * *

Alleý-alleý aldyran,
Atyna mahmal saldyran,
Oturana söwüş soýup
Turana halat geýdiren.

* * *

Alleý-alleý aldyran,
Atyna mahmal saldyran,
Otursa goýun öldüren,
Tursa gala saldyran,
Galasynyň kilidi,
Ak asmanyň buludy.

* * *

Alleý-alleý aldyrar,
Atyna mahmal saldyrar,
Söweşde duşman ýeňip
Kimdigini bildirer.

* * *

Alleý-alleý alkyndy,
Akar suwlar tolkundy,
Beg daýysynyň ýegeni,
Bedew atyň uýany.

* * *

Alleý-alleý allançak,
Suw kenary typançak,
Ballym mugallym bolsa,
Ähli oba guwanjak.

* * *

Alleý-alleý allançak,
Akar suwlar bulançak,
Muhammedim ak bäbek
Seniň görküň sallançak.

* * *

Alleý-alleý allasy,
Gül ýassykda kellesi,
Ili üçin iş bitir
Alym bolan pillesi.

* * *

Alleý-alleý allasy,
Eşirepi[44] tyllasy,
Atalary beglerden,
Agalary baýlardan.

* * *

Alleý-alleý, allasy,
Daşymyň demir galasy,
Giç geler, gije gider
Ýigitleriň seresi.

* * *

Alleý-alleý allasy,
Gül ýassykda kellesi,
Gyzyl gülüň dessesi,
Sary ýagyň mesgesi.

---

[44] Eşirepi – pul birligi.

* * *

Alleý-alleý almaly,
Ala gözi sürmeli,
Säher turup görmeli,
Alyn saçyn örmeli.

* * *

Alleý-alleý almaly,
Alyp goýna salmaly,
Sary gawun bişende
Sapagyndan ýolmaly.

* * *

Alleý-alleý almaly,
Gara gözi sürmeli.
Gul aýagy ýöresin,
Bilbil dili saýrasyn.

* * *

Alleý-alleý Alpamyş,
Käkilleriň bir garyş,
Özi şazada sypat
Ýörese arslan ýöriş.

* * *

Alleý-alleý altany,
Oglanlaryň soltany,Ertir aýyt[45] gelende
Geýer gyzyl kürtäni.

* * *

Alleý-alleý altany,
Oglanlaryň soltany,Ekiniň hasylyndan
Dolduryp geler haltany.

* * *

Alleý-alleý alhamly[46],
Gant goşulan talhanly,
Allalaýyn bal guzy
Derdime sen melhemli.

* * *

Alleý-alleý alhamym,
Bal goşulan talhanym,
Ýagy gelse-ýaragym,
Uly ile-geregim,
Baldan süýji görenim,
Süýtden gaýmak süzenim,
Aýa-güne bakanym,
Adyna Leýli dakanym...

---

[45] Aýyt — baýram, baýramçylyk dabarasy.
[46] Alham – doga, Gurhanyň bir süresi.

* * *

Alleý-alleý alhana,
Bal goşulsyn talhana[47],
Gül aýagyň ýadasa,
Götereýin arkama.

* * *

Alleý-alleý amana,
Ynsap bersin ýamana,
Iki ýaman duş bolsa,
Bolar ahyrzamana.

* * *

Alleý-alleý apaýyn,
Toýuňda at çapaýyn,
Daşdan gelen gonaga
Mahmal serpaý ýapaýyn.

* * *

Alleý-alleý arapdyr,
At bakmaga ýarapdyr,
Aýagy gülli jorapdyr,
Gyz-gelinler garapdyr.[48]

* * *

Alleý-alleý ataýyn,
Seň göwnüňe ýeteýin,
Üstüme saýa bolsaň,
Aşagynda ýataýyn.

* * *

Alleý-alleý diýeýin,
Aýgözelmi söýeýin,
Daş ýoldan sawçy gelse,
Kyrk müň tylla diýeýin.

* * *

Alleý-alleý diýse bor,
Sary erigi iýse bor,
Gökdepeden sawçy gelse,
Bahasy gymmat diýse bor.

* * *

Alleý-alleý hanym sen,
Köýnek biçsem ýanym sen,
Toýda tumar bagym sen,

---

[47] **Talhan – gowurga ununa toşap ýa-da başga süýji nygmatlar goşulyp, taýýarlanylýan iýmit ady.**
[48] **Bu bendiň: Alleý-alleý arapmy?**
At bakmaga ýarapmy?
Aýagy gülli jorapmy?
Gyzlar muňa garapmy? – diýen nusgasy-da bar.

Günde gülüstanym sen.

* * *

Alleý-alleý has ýagşy,
Gyzyl çuwalyň nagşy,
Ilerde ýüzük gaşy,
Gaýrada keýik başy,
Kejebesi gökde oýnar,
Kenekesi[49] ýerde oýnar,Ýerde goýsam pos bolar,
Gökde goýsam ys bolar,
Alleý, balam huwwa-huw!

* * *

Alleý-alleý yşansyn[50],
Turup bilin guşansyn,
Müň tümenlik aty bar
Duşman ondan üýşensin.

* * *

Alleý-alleý edeýin,
Kürtäňe şaý edeýin,
Atañ gelse söweşdenÝedi gün toý edeýin.

* * *

Alleý-alleý edeýin,
Sensiz nirä gideýin,
Ballym bilen işden soň,
Bagda gezim edeýin.

* * *

Alleý-alleý äýnekli,Eli gyzyl çäýnekli,
Çäýneginde çaý içer,
Tabagynda paý iýer.

* * *

Alleý etsem ar bolmaz,
Biçen donum dar bolmaz,
Ballymyň söýen gyzy
Ömür-baky hor bolmaz.

* * *

Alleý etsem has kişi,
Tomus serer kişmişi,
Kişmişinden jübä salsa,
Bolmaz asyl teşwişi[51].

* * *

Alma bolar, nar bolar,
Balam mähriban bolar,

---

[49] **Keneke — gelneje (ýerli gepleşikde).**
[50] **Yşanmak – ynanmak.**
[51] **Teşwiş — gorky.**

Alma diýip saýlany
Söýgüli dildar bolar.

* * *

Alma gyzym gül ýüzli,
Gül börügi gunduzly,
Bagda açylan gülüm,
Toýunda dessemmilim[52].

* * *

Alma jany hopba ediň,
Başyna gurama topby ediň,
Agasy ekini kän alsa,
Başyna gyzyl gupba ediň!

* * *

Almadan algyn balam,
Sapagyn ýolgun balam,
Kimiň gyzyn halasaň,
Goýnuňa salgyn balam![53]

* * *

Almasyndan, naryndan,
Ak alkymy garyndan,
Güli açyldy bagynyň
Ýolsun gül pudagyndan.

* * *

Alny arap meýdany,
Atlar çapmaga ýagşy.
Gözi daglar çeşmesi
Ýatyp içmäge ýagşy.

* * *

Alny giňden aýylan,
Ýüzüme gülap çaýylan,
Gumda bedew saýylan
Bedew dünýäm, Baýram jan!

* * *

Alnyma dogan aýym,
Bagtyma berlen paýym,
Janym bilen söýenim,Eziz balam diýenim.

* * *

Alsam elimiň almasy,
Çalsam gözüm sürmesi,

---

[52] Dessemmil (dessemmaýa) – gawunyň ysgalýan kiçijik kyrkgünlük görnüşi, mazy hem diýilýär.
[53] Bu bendiň: Almany algyn balam,
Bagyndan ýolgun balam,
Haýsy gyzy alsaň-da,
Söýüşip algyn balam – diýen nusgasy-da bar.

Meniň balam Aýjemal
Bagymyzyň hurmasy.

* * *

Aly gelsin toýuňa,
Myhman gelsin öýüňe,
Bile gezen deň-duşlaň
Gatanç bersin toýuňa.
Göreşsin goç ýigitler,
Oýnasyn gyz-gelinler,
Ýigitler äňedende
Ýaglyk bular gelinler.

* * *

Alyn saçy al ýürek,
Depesinde çil ýüpek,
Çil ýüpegiň çüýjügi,
Dessemmiliň pürçügi.

* * *

Alyn saçyň al ýüpek,
Depe saçyň çil ýüpek,
Huwwalasam men seni,
Gujagyma gel, ýüpek!

* * *

Annajemal haýbatly,
Münen düýesi sowgatly,
Al-ýaşyldan köýmetli,
Gerekli balam, huwwa-huw!

* * *

Aparan-a, aparan,
Kentden gözel aparan,
Öýleri öýden ýokary,
Kakasy begiň nökeri.

* * *

Apbagym-a, apbagym,
Gül pudakda ýapragym,
Söýmedikler otursyn
Özüm söýjek apbagym.

* * *

Apbagymdan, agymdan,
Inip gelsem dagyňdan,
Eziz balam Kerim jan,
Güller ýolsam bagyňdan.

* * *

Aralyga alanym,
Dalaşykly söýenim,

Datly gören bäbegim
Boýuna guwananym.

* * *

Arkama hopba edenim,
Depäme gupba edenim,
Maňlaýyma oranym,
Gül ýaşmagma çolanym,
Ilki gözüm göreni,
Şirin dilim söýeni.
Eziz balam, alla-huw!

* * *

Aryk boýunda patrak,
Sen gül bolsaň, men ýaprak,
Güljemalma degeniň
Gözüne gysym toprak.

* * *

Aryk boýunda şeýda,
Şeýdadan şeker peýda,
Güljemalym sag bolsun,
Başga zatdan ne peýda.

* * *

Aslyň Mürçeden[54] dünýäm,
Öýüň arçadan dünýäm,
Daýzaň saňa don biçsin,
Ýüpek parçadan dünýäm.

* * *

At getir-ä, at getir,
Atyn ýükläp ot getir,
Gür jeňňeliň içinde
Gäwmiş[55] öldür, et getir.

* * *

At torbasy arbapdan[56],
Köýnekçesi zerbapdan,
At gazygy kümüşden,
Ýol azygy iýmişden.

* * *

Atajanym atlyja,
Goltuklary hatlyja,
Otursa kyssa düzer,
Atlansa oba gezer.

---

[54] Mürçe – Ahal welaýatynyň Baharly etrabynda bir obanyň ady.
[55] Gäwmiş – uly kelleli, ýogyn şahly öküz.
[56] Arbap – dokalan matanyň görnüşi.

* * *

Atam-enem ýekesi,
Senden geler gül ysy,
Gara gözüm garasy,
Ýüregimiň parasy.

* * *

Ataň seň atly geler,
Ýany sowgatly geler,
Guzym seni gujaklap,
Otursam datly geler.

* * *

«Atlan, atlan!» diýlende,
Öňi bilen atlanar.
«Batyr, saýlan!» diýlende,
Atlary haýbatlanar.

* * *

Atlanyp awa gider,
Towşanly daga gider,
Towşan asar ýanyna,
Gany damar synyna,
Aryp-ýadap gelende
Ejesi gurban janyna.

* * *

Atlansa hana meňzär,
Tursa daýhana meňzär,
At üstünde oturşy
Il söýen hana meňzär.

* * *

Aty atdyr oglumyň,
Dosty şatdyr oglumyň,
Oňa ýamanlyk etjek
Duşmany matdyr[57] oglumyň.

– B –

Babajan nirden gelýär,
Ýüz-gözi nurdan gelýär,
Towşan asyp ýanyna
Towşanly gyrdan gelýär.

* * *

Baba jan-a, bal kişi,
Elinde demir çişi,
Juwaz aýlap, ýag alsa
Bolar jahyllar başy.

---

[57] **Mat — gamgyn, gaýgyly, gussaly.**

* * *

Babalymyň kakasy,
Atyn oýnadyp geler.
Ýatsa ýatsyn balasy,
«Balam nirde» diýp geler.

* * *

* * *

Bagda badam, bal jigim,
Çölde ýodam bol, jigim,
Seýran etse jahany
Ýelmaýasy[58] ýel jigim.

* * *

Bagynda serçe bardyr,
Dagynda arça bardyr,
Gyz arasynda balam
Görseň, enarça bardyr.

* * *

Bazardan ballar alsak,
Biliňe şallar[59] alsak,
Balajygym Myrat jan,
Ballar başyňa dönsek.

* * *

Baýram janym araly,
Gül ýüzüne garaly,
Baýram kimi halasa,
Şony alyp beräli.

* * *

Bakjasynda, bagynda,
Ýylyň bahar çagynda,
Bilbiller saýraşarlar
Gülümiň otagynda.

* * *

Bal akar bajagynda,
Ýag damar bujagynda,
Mydama aş bişýändir
Balamyň ojagynda.

* * *

Bal bilen-ä, bal bilen,
Guş-gumursy dil bilen,
Gyz sesiňi ak bäbek,
Dyndaraýyn dil bilen.

---

[58] Ýelmaýa – gadymy ertekilerde, rowaýatlarda duş gelýän, «ýörände aýagy ýere degmeýän», ýyldam maýa.
[59] Şal – bu ýerde bil guşagy manysynda. Elde dokalýan irimçik ýüň mata.

* * *

Balam, atyň säkdirme,
Sekiz myhyň kakdyrma,
Uzak ýere gideňde
Gelniň ýola bakdyrma.

* * *

Balam-balam balasy,
Senden geler gül ysy,
Seni bagryma bassam,
Äleme ýaýrar ysy.

* * *

Balam gara gözüňden,
Seniň süýji sözüňden.
Meniň balam Aýgözel
Aýlanaýyn özüňden.

* * *

Balam gelýär illerden,
Aşyp depe-gollardan,
Eýäm seni saklasyn,
Ýaman gözden-diller00den.

* * *

Balam müner kejebä,
Bereket insin ojaga,
Kejebeden düşende
Gelip girer gujaga.

* * *

Balam jana tenekär,
Samandan böwrek ýasar[60],
Mejlislere gidende
Begler bolar hyzmatkär.

* * *

Balam seni söýeýin,
Gyrmyzy gülüm diýeýin,
Gyrmyzy gülüm ysyňdan
Ysgap-ysgap doýaýyn.

* * *

Balam, ýaşyň uzakdyr,
Urmak-sökmek ýazykdyr,

---

[60] Çagalaryň batbörek ýasap oýnaýan oýny.

Alkymyňdan ysgasam,
Alty aýlyk azykdyr.[61]

* * *

Balamyň başy ýaşdyr,
Ölmese, ýoly daşdyr,
Ulalanda köp okar
Kitap oňa ýoldaşdyr.

* * *

Balasynyň balasyn,
Ekezleder[62]**, enesi.**
Guzusynyň guzusyn,
Gotazladar[63] **enesi.**

* * *

Baldan mazaly sözi,
Ot dek ýanyp dur gözi,
Äleme şöhle salyp,
Aýa bäs eder ýüzi.

* * *

Ballar kimin balaşa,
Düzde gezer hemişe,
Atlanyp seýle çyksa,
Münen aty alaşa.

* * *

Ballar bolsun iýjegiň,
Ýüpek bolsun geýjegiň,
Nirde bolsaň unutma,
Garyp ejeň ojagyn!

* * *

Ballar-ballar başyňa,
Bal gatylsyn aşyňa,
Okaraňy dolduryp,
Aş bergin deň-duşuňa.

* * *

Ballym adam tüýsidir,
Ysy güller ysydyr,
Ballyma at dakanyň
Özi adam pisidir.

* * *

Ballym adyň Öwelek,
Ýüwrüp çöplär kömelek,

---

[61] **Bu bendiň: Meniň balam näzikdir,**
Urmak-sökmek ýazykdyr,
Ýaňagyndan ogşasam,
Alty aýyma azykdyr – diýen nusgasy-da bar.

[62] **Ekezlenmek — dogumlanmak, batlanmak, tijenmek.**

[63] **Gotaz — ujy ýüplük pürçükli ýa-da seçekli, düwme dakylan saç bezegi.**

Söweşe gideniňde
Atyň bolar ýüwürek.

* * *

Ballym atyň ýaş bolsun,
Münen atyň guş bolsun,
Her söweşe gideňde
Erenler ýoldaş bolsun.

* * *

Ballym aýyň bölegi,
Şuňkar guşuň ýelegi,
Çyn käseden çaý içse,
Müňňüldeşer eňegi.

* * *

Ballym-ballym bal başdan,
Atlary uçar guşdan,
Eýerleri gyzyldan
Gupbasy göwher gaşdan.

* * *

Ballym-ballym, bal başdan,
Aýlansam degre-daşdan,
Kesmek beriň ballyma
Gazan doly ak daşdan.

* * *

Ballym-ballym bal eken,
Bal däl, gyzyl gül eken,
Seniň eken gülleriň
Atyr ysly gül eken.

* * *

Ballym-ballym, bal harman,
Sesiň derdime derman,
Her kim seni söýmese,
Ölünçä çeker arman.

* * *

Ballym-ballym bal ýaljak,
Oky-ýaýy bir gujak.
Dogar aýda toý tutuň,
Sap gyzyldan şaý tutuň.

* * *

Ballym-ballym balaşar,
Akja köýnek ýaraşar,
Öňünde alma goýsaň,
Dosty bilen paýlaşar.

* * *

Ballym-ballym han oglan,
Han teňňesi kän oglan,
Ok-ýaragyn dakynyp,
Çap atyň herýan oglan.

* * *

Ballym barmaklaryňdan,
Dalçyn[64] myhaklaryňdan[65],
Kakaň metjitden gelse,
Ogşar ýaňaklaryňdan.

* * *

Ballym batyrgaý alçak,
Ýabyň suwy bulançak,
Gowaçalar boý alar
Şahasy bor sallançak.

* * *

Ballym bahym tur-da gel,
Okuň-ýaýyň gur-da gel,
Aşakda erkin iliň,
Duşmanlarňy gyr-da gel!

* * *

Ballym bolma bet oglan,
Eneňe habar gat oglan,
Ejeň işden gelýänçä
Dynjyň alyp ýat oglan.

* * *

Ballym geler illerden,
Tahýasy doly güllerden,
Allaň özi gorasyn,
Ýaman gözden, dillerden.

* * *

Ballym gelýär o dagdan,
Jübsi doly dagdandan,
Saýlap-seçip gyz alsa,
Iýmiti tüwi ýagdan.

* * *

Ballym gelýär künjüden,
Jübüsi doly hünjüden,
Ballym janyň toýunda
Söwüş gitsin i:njiden[66].

* * *

Ballym, gelýär, künjüden,
Dişjagazy hünjüden,

---

[64] Dalçyn – derman ösümlik.
[65] Myhak – dänesi dermanlyk üçin ulanylýan ýakymly ysly ýabany ösümlik.
[66] I:nji — kiçijik çaga barmagyny soranda mamasy-babasy tarapyndan berilýän mal.

Eziz Allam gorasyn
Dert ýamany sanjydan.

* * *

Ballym gelýär Hywadan,
Ýany doly miweden,
Deňi-duşy gelende
Paýlar berer miweden.

* * *

Ballym gider, at getir,
At üstünde bek otyr,
Gyzlar bilen oýnasa,
Betlik etmez dek otyr.

* * *

Ballym gulagyn gerdi,
Üç ýaşynda gür berdi,
Bu durmuşy Serdarym
Ballyma peşgeş berdi.

* * *

Ballym guşuň balasy,
Bakjadadyr enesi.
Ak pagtany köp ýygar,
Şu ballymyň enesi.
Gül aýagyň ýöresin,
Bilbil diliň saýrasyn.

* * *

Ballym derdiňe ýanjak,
Owazyň bilbil sanjak,
Altyganat öý diksem,
Şondan etjek sallançak.

* * *

Ballym janyň harmany,
Bugdaýy il dermany,
Balam söýüp gyz alsa,
Şonda galmaz armany.

* * *

Ballym işläsi geler,
Halal dişläsi geler,
Görip içigaranyň
Garnyn çişläsi geler.

* * *

Ballym kölüň sonasy,
Dogramanyň honasy[67],

---

[67] **Hona — 1) üstünde hamyr ýaýylýan, et dogralýan tagta. 2) dograma garyljak et dogralanda bir bölek petir çöregiň üstünde dogralýar, şoňa «hona nan» diýilýär. Şol hona nanyň bölegi çagalara paýlanylyp berilýär.**

Şu ballyma söýgüden
Sargarypdyr enesi.

* * *

Ballym mekdebe barsyn,
Tertip-düzgüni bilsin,
Esgerlige gidende
Basym baştutan bolsun.

* * *

Ballym oýnasyn, ýörsün,
At çapyp, gämi sürsün,
Işinde türgen bolup
Iline peşgeş bersin.

* * *

Ballym seni ýatyrdym,
Gyzyl güle batyrdym,
«Ukudan gansyn» diýip,
Baş ujunda oturdym.

* * *

Ballym uzak ýatmasyn,
Säher uka batmasyn,
Ballymy ýeke taşlap,
Dosty ýoldan ötmesin.

* * *

Ballym uklap ýatandyr,
Per ýassyga batandyr,
Balaň juwan ejesi
Kyrk ýaşyna ýetendir.

* * *

Ballym uklap ýatandyr,
Per ýassyga batandyr,
Şu ballymyň ugrunda
Ejesi germesatandyr[68].

* * *

Ballym şundan atlandy,
Howasy bulutlandy,
Münen aty taý-gulan,
Gezen ýeri gök çemen,
Kentde[69] keýik oýnatmaz
Suwda gämi ýaýnatmaz.

* * *

Ballym-a meň at bakar,
Ulalyp pälwan ýykar,

---

[68] **Germesatan — ýetişip bilmän, ylgap ýörmek.**
[69] **Kent – oba.**

Çar tarapa at salyp,
Gyzlaryň için ýakar.

* * *

Ballymdan aýlanaýyn,
Toýunda şaýlanaýyn,
Maýa münüp ýaýkanaýyn,
Söýgüläp çaýkanaýyn.

* * *

Ballymyň gara gözi,
Şirinden şeker sözi,
Watanyn goramaga,
Elmydam taýýar özi.

* * *

Ballymyň kän soragy,
Gül başymyň daragy,
Gije şöwürler[70] çeksem,
Gündiz gözümiň çyragy.

* * *

Ballymyň çaryklary,
Köldedir balyklary,
Gyrmyzy nara meňzär
Jigimiň ýaňaklary.

* * *

Balym aýyň bölegi,
Akar suwuň balygy,Ejesi bilen çaý içer
Öz öýmüziň läligi.

* * *

Balym-balym bal başdan,
Gazan doly ak aşdan,
Gelin alsak ballyma
Ak ýüzli, gara gaşdan.

* * *

Balyňdan hem gülüňden,
Bilbil ýaly diliňden,
Il aýlansyn her günde
Käkilli sünbüliňden.

* * *

Baranyň bazar bolsun,
Ýollaryň gülzar bolsun,
Saňa kast eden duşman
Janyndan bizar bolsun.

---

[70] Şöwür çekmek – 1) uzyn gije uklaman, dik oturmak.
2) gijelikde uzak ýoly ýöräp geçmek.

* * *

Başymyzyň täçdary,
Ejeň köňül mydary,
Bir zaman ejeň sensizÝetmez sabry-karary.

* * *

Başyny başlap döneýin,
Işimi taşlap döneýin,
Eziz gören balamyň
Toýuny başlap döneýin.

* * *

Başynda-ha, başynda,
Çile börük başynda.
Çile börügi çykaryp,
Nogul-nabatlar seçip,
Toý tutalyň ogluma.
Myhman gelsin duluma.

* * *

Begleri öýne düşürip,
Deň-duşuny üýşürip,
Ýagly palaw bişirip,
Iýsin deň-duşy bilen.

* * *

Bedew atyn bökdürip,
Bellenene döneýin.
Gyrmyzy donlar geýip,
Sallanana döneýin.

* * *

Bedew atyň ýaly bar,
Halysynyň göli bar,
Meniň eziz balamyň,
Çep ýanagnyň haly bar.

* * *

Bereket gitmez illerden,
Noýba ýygar çillerden,
Ballym aýdym aýtsa,
Owazy bilbillerden.

* * *

Bilbil guşuň bolaýyn,
Gollaryňa gonaýyn,
Sen atlanyp çykaňda
Jylawdaryň bolaýyn.

* * *

Bilegi akja ballym,
Ýüregi päkje ballym,
Kesek zyňsa ýatyrar

Gargadyr zakja ballym.

* * *

Bilim alyp, ulalyp,
Alym bolup, ös balam!
Yhlas bilen işleseň,
Ejeň bolar, hoş balam!

* * *

Boz atynyň boýnagy,
Boýnagy göz oýnagy,
Oýnap, gülüp gelende
Iýeni süýt gaýmagy.

* * *

Boýuna jan, boýuna,
Il ýygnansyn toýuna,
Bir menzilden gygyryp,
Çapar gelsin toýuna.

* * *

Boýuny jan, boýuny,
Ballym söýer oýuny,
Deň-duşlary gelende
Öldir semiz goýuny.

* * *

Boýuň meňzär çynara,
Gül ýüzüň alma-nara,
Sen kimin batyr ýigit
Asla gelmez jahana.

* * *

Boýuň meňzär çynara,
Gül ýüzüň alma-nara,
Ösüp-ulal ak gyzym,
Tur-da, saçyňy dara.

* * *

Boýuň uzap saýlansyn,
Eneň senden aýlansyn,
Erte seniň toýuňda
Bedew atlar şaýlansyn.

* * *

Bu bazar uly bazar,
Içinde jigim gezer,Elinde döwet galam
Derdime doga ýazar.

* * *

Bu ballym pälwan ýykar,
Ulalanda at bakar,

At boýnuna jaň dakyp,
Gyzlaryň için ýakar.

* * *

Bujaga, jan bujaga,
Bereket insin ojaga,
Gyrmyldapjyk ýöre-de,
Gelip girgin gujaga.

* * *

Bägül gyzym gül gyzym,
Saçlary sünbül gyzym,
Gyzlar läle kakanda,
Owazy bilbil gyzym.

* * *

Bäş köşekli, bäş düýe,
Otuz jübüt ner-maýa.
Şonuň biri kem bolsa,
Bakmasyn biziň taýa.

* * *

Bäşim janyň toýuna,
Dönüp-dönüp gideýin.
On kejebäni gurap,
Oňa gelin getireýin.

– Ç –

Çeşme suwuň sakasy,
Daraýy donuň ýakasy,
Gülden näzik ejesi
Ýaş ýigitdir kakasy.

* * *

Çeşmelerden suw akar,
Balam atyny ýakar,
Obamyzyň gyzlary
Oňa ogrynça bakar.

* * *

Çogdasyny çaň basyp,
Dört aýagny deň basyp,
Ýanyna awlar asyp,
Ýorga geler gyzyma.

* * *

«Çygşyl-çygşyl» agaçlar,
Onda gizlener guşlar,
Ballym akja kagyza
«Serdar» diýp, ýazyp başlar.

Dag içiniň gowagy,
Kakasy döwer döwegi,
Gijeler tagat çeksem[71],
Sen ýüzümiň tuwagy[72].

* * *

Dagda bugdaý seriler,
Çykma boýuň görüler,
Sekiz gulaç[73] saçyňdan
Heýkel bagy örüler.

* * *

Dagdan aýrak getiren,
Toýdan baýrak getiren,
Görogly agasy dek
Okun pilden ötüren.

* * *

Dagdan ge:tir omçany[74],
Malyna berer zamçany,
Bakan malyn semredip,
Iýer ýagly omaçany.

* * *

Dagdan ge:tir omçany,
Malyna berer zamçany,
Mämmet janyň halany
Geýer ýüpek parçany.

* * *

Dagdan daşarlar arçany,
Geýdirler gymmat parçany,
Güljemal ýaljak gunçany,
Hudaýdan dilärler saňa.

* * *

Dagdan dişli daragym,
Arkadagym, geregim,
Şu balamy söýmesem,
Çatlap barýar ýüregim.

* * *

Daglardan-a, daglardan,
Bir gül üzdüm baglardan,
Deregiňi sorasam,
Aslyýetiň hanlardan.
Erikleriň nowçasy,

---

[71] Tagat çekmek – perzent söýüp gijäni ukusyz geçirmek.
[72] Tuwak – 1) ýüze örtülýän örtgi. 2) gyz ady.
[73] Gulaç – ölçeg birligi. Iki goluňy giň gereniňdäki uzynlyk.
[74] Omça – odunyň tööňesi, käbir ýerlerde ojar odunyna hem omça diýilýär.

Baglaryň gül-gunçasy,
Gül melewşe dessesi,
Sary ýagyň mesgesi.

* * *

Daglary inderer men,
Atyňy dönderer men,
Şu gün bir gurgun aty,
Daýyňa gönderer men.

* * *

Daýysy geýer telpegi,
Ejesi ýaýar çelpegi,
Şu balamyň gulpagy,
Ygyp gider şemala.
Alla-alla aýyşda,
Bendäň gezer käýişde,
Altmyş iki perişde,
Her haýsysy bir işde.

* * *

Daň atanda ýalbyrap,
Oturýaryn saç darap,
Ýygyma gitjek çagym
Ballymam gider ýöräp.

* * *

Daraýy donuň ýakasy,
Akar suwlar sakasy,
Ak bäbegmiň kakasy,
Geler ýatlaýa-ýatlaýa.

* * *

Demir gala saldyrar,
Içine oba doldurar,
On bäş goýun öldürer,
«Jomart eken» diýdirer.

* * *

Depä çykar bal dünýäm,
Düwme dakar şol dünýäm,
At üstünde oturşy,
Göýäki bir han dünýäm.[75]

* * *

Derek dek boýuň bolsun,
Gurbanyň goýun bolsun,
Gerekli balam, Kerim jan,

---

[75] **Bu bendiň: Depä çykar bal dünýäm,**
Düwme dakar bal dünýäm,
Deňi-duşun görende
Gülüp bakar bal dünýäm – diýen nusgasy-da bar.

Ullakan toýuň bolsun.

* * *

Diýsem diýenim etsin,
Göwün islegi bitsin,
Allalasam ak bäbek,
Daňlaryň rahat atsyn.

* * *

Düýpde gazyk ýörimez,
Suwda kümüş erimez,
Meň ballymy söýmedik
Hiç wagtda ýarymaz[76].

* * *

Dilimde dessanym sen,
Bagymda bossanym sen,
Täze dogan aýym sen,
Alla beren paýym sen.

* * *

Doganym-a, doganym,
Sarymsakdyr soganym,Ejeň-ä bir ýat gyrnak,
Kakaň meniň doganym.

* * *

Döwran janym atlanar,
Atyna ganat beklener,
Çalyp guşyn alýança,
Bedew aty saklanar.

* * *

Döneýin-döndereýin,
Bazara göndereýin,
Bazardan ballar alsyn,
Egnine donlar alsyn.

* * *

Döneýin, dönüşiňden,
Pyýada ýörişiňden,
Elim işde döneýin,
Agzym aşda döneýin,
Bu gün elim degmese,
Erte giçde döneýin.

* * *

Dükür-dükür daýyň gelýär,
Bir okara paýyň gelýär,
Dagdan aşyp daýzaň gelýär,
Gumdan aşyp mamaň gelýär.

---

[76] **Ýarymaz – bu ýerde işi oňuna bolmaz manysynda.**

* * *

Dürli-dürli geýdirenim,
Datly damak iýdirenim,
Eziz balamyň balasy
Söýsün garry enesi!

* * *

Dürli magdanly dagyň,
Miwesi bişdi bagyň,
Bilbilleri saýraşyp.
Joşýar joşmaly çagyň,
Bagtly bolduň sen oglum,
Guwanýaryn men oglum!

– E –

Eýjejik gülüm bäbek,
Saýraýan dilim bäbek,Eger ki sen bolmasaň,
Saýramaz dilim bäbek.

* * *

Ejeň, kakaň işeňňir,
Sylag alarlar erte.
Sylag berlen matadan,
Saňa tikeris kürte.

* * *

Eziz balam, bir ýagşy,
Ilde söýülýän bagşy,
Kesearkajy gözlesem,
Tapylmaz senden ýagşy.

* * *

Eziz balam Süleýman,
Seni Hakdan dilärmen,
Hak dilegim berýänçä,
Sabyr eýläp durarman.

* * *

Ezizim, gara dagym,
Miweli alma bagym,
Garaňky gije çyragym,
Nurmämmet jan alla huw!

* * *

Ekin ekdim uşajyk,
Bogunlary ýumşajyk,
Meniň eziz jigimiň
Häsiýeti ýumşajyk.

* * *

El üstünde ekläýin,
Jandan eziz saklaýyn,

Okuwa gitjek bolsaň,
Bukjajygňy bekläýin.

* * *

Elguşy elinde oýnar,
Tazysy ýanynda oýnar,
Gamçysyndan gan damar,
Üzeňňisinden ýag damar.

* * *

Elenemde berilen,
Köýenimde düzülen,
Gara bagrym jan ogul,
Şirin janym han ogul!

* * *

Elimden iýmiş alar,
Arkamdan ýüküm alar,
On-on bäş ýaşa barsa,
Bir gün alnymdan dirär.

* * *

Elinde tamdyrasy,
Garaja gandalasy[77],
Bazarçylar bajysy,
Ýigitler ortanjysy.

* * *

Eliň akja ellerden,
Bereket gitmez illerden,
Ballym aýdym aýtsa,
Owazy bilbillerden.

* * *

Eliňe guş bolaýyn,
Sag-soluňda gonaýyn,
Daş ýerden myhman gelse,
Jylawdaryň bolaýyn.

* * *

Ellerden-ä ellerden,
Başa gysdyr güllerden,
Mekdebe arman gatnap,
Öwren ençe dillerden.

* * *

Elleri ellerinde,
Synlary billerinde,
Meniň jigim suw tutsa,
Ýaňgalaň[78] çillerinde.

---

[77] **Gandala – kiçijik möjejik.**
[78] **Ýaňgala – Ahal welaýatynyň Gökdepe etrabynda bir obanyň ady.**

* * *

Ellerinde el ýaglyk,
Billerinde bil baglyk,
Gije ýatmaz ejesi
Elmydama oýalyk.

* * *

Elleri-hä elleri,
Agyrmasyn billeri,
Agalary toý etse,
Hyzmat eder gollary.

* * *

Elleri-hä, elleri,
Gysdyr başa gülleri,
Okap ýazyp başlasa,
Öwrener köp dilleri.

* * *

Elleri-hä, elleri,
Çekip barýar pelleri,
Egnine dökülipdir
Galpagynyň telleri.

* * *

Enary-ýa, enary,
Oýnap barsyn kenary,
Başyndaky börügi,
Enesiniň hünäri.

* * *

Eneň pendin al, ballym,
Irden turup gel, ballym,
Gül Watany goramaga
Mydam taýýar bol, ballym,

* * *

Eňegi etleň böwregi,
Dişläp iýmäge ýagşy,
Ýaňagyň ýaz almasy
Ysgap iýmäge ýagşy.

* * *

Esrik nerler bitimli,
Aýrak goçlar tutumly,
Ýagyrnylary ýaý boýly,
Gerdenleri gez[79] boýly.

– Ä –

[79] **Gez – tirsekden barmagyň ujuna barýança bolan aralyk.**

Äpişgeden gün düşer,
Gün düşse, bagrym bişer,
Gullukdaky doganym
Günde ýadyma düşer.

– G –

Gadyrly gara dagym,
Miweli alma bagym,
Garaňky gije çyragym,
Sensiň meniň geregim.

* * *

Gaýradaky gaýalar,
Mahmal jully maýalar,
Meniň balam ulalyp,
Gitdigiçe boý alar.

* * *

Gaýradan bir gyz geler,
Gyýma gara gaşlyja.
Alyp beriň ballyma,
Agzy hünji dişlije.

* * *

Gamy azdyr oglumyň,
Keýpi sazdyr oglumyň,
Aryp-ýadap gelende
Gyşy ýazdyr oglumyň.

* * *

Gapyda gyrnak hüňňürdär,
Dulda gelin şaňňyrdar,
Tazylary aw alsa,
Düwmeleri düňňürdär.

* * *

Gara gözli, gül ýüzli,
Gül börügi gunduzly,
Gunduzly gulpagyndan,
Şirmaýy telpeginden.

* * *

Gara gözňe maýyl ogul,
Götermäge kaýyl ogul,
Eneň seniň yzyňda
Elmydam saýyl[80] ogul.

* * *

Gara gözüm garasy,

---

[80] **Saýyl – sergezdan.**

Saýrak dilim seresi,
Aýlanaýyn ak bäbek
Ýollarymyň çyrasy.

* * *

Gara gözüm garasy,
Sen jigermiň parasy,
Hemmeler göz agymdyr
Sen gözümiň garasy.

* * *

«Gara gözüm» diýeýin,
Janym girew goýaýyn,
Gara gözüm röwşeni,
Seni allalar edeýin.

* * *

Gara gözüm Karkara,
Saçy gunduzdan gara,
Gunduzy galpagynda,
Düwmesi telpeginde.

* * *

Gara gözüm yşygy,
Öýmüziň ýaraşygy,
Sary käşir ýapragy,
Datly alma sapagy.

* * *

Garaja taýmyz düzdedir,
Tanaplary bizdedir.
Meniň söwer balamyň,
Gara gözi gyzdadyr.

* * *

Garasy gara dagym,
Salkyn saýaly bagym,
Huwwalasam men seni
Aýny söýmeli çagym.

* * *

Garlawaç gaýyp uçar,
Ganatyn ýaýyp uçar,
Meň balamyň gelini
Töre şaňňyrdap geçer.

* * *

Gatma-gatdyr galaňyz,
Polatdan derwezäňiz,
Atlanyplar çykaňda
Dag aşar owazyňyz.

* * *

Gatnap başlar okuwa,
Aýlar, günler, her hepde.
Alyp Serdar tälimin
Okar balam mekdepde.

* * *

Gezersiň ýorta-ýorta,
Sylag alarsyň erte,
Sylag alan parçaňdan
Saňa tikeris kürte.

* * *

Gelneje jan, tursana,
Degirmeniň gursana,
Jigim janym ajykdy
Birje köke bersene.

* * *

Geregim-ä, geregim,
Çaýym bilen çöregim,
Ak maýanyň üstünde,
Oba gezer geregim.

* * *

Gije-gündiz ýadyna,
Salar seni, kaka jan.
Gele-gelmän gujagna,
Alar seni kaka jan.

* * *

Gowudyr-a, gowudyr,
Ballym çeşme suwudyr,
Urmaň, sökmäň ulalsyn,
Nurly günüň çogudyr.

* * *

Goç goýberiň goýuna,
Guzy beriň toýuna,
Daýysy bilen daýzasy
Durman gelsin toýuna.

* * *

Goýun-guzy i:njili,
Arslan haýbat penjeli,
Allalaýyn men seni
Kürtesi doly hünjüli.

* * *

Gözlerimde agym sen,
Özüň ýürek ýagym sen,
Armanym ýok dünýäde,

Çar dereli bagym sen.

* * *

Gözlerimiň garasy,
Sözlerimiň seresi,
Jigim ýüpek don geýse,
Geler hemmäň göresi.

* * *

Gözümiň guwanjy sen,
Ýüregmiň begenji sen,El üstünde eklärin,
Seni eziz saklaryn.

* * *

Gökde durnalar gezer,
Suwda sonalar ýüzer,
Eli goşa tüpeňli
Mergen kastynda gezer,
Jigim ony ürküzer.

* * *

«Görer gözüm» diýeýin,
Janym girew goýaýyn,
Gara gözmüň röwşeni
Käkil goýup söýeýin.

* * *

Guwanaýyn boýuňa,
Hemme gelsin toýuňa,
Uzak-uzak illerden
Daýyň gelsin toýuňa.

* * *

Guzularyň koý bolgaý,
Ýygnanlaryň toý bolgaý,
Toýuňa begler gelip,
«Berekella han» diýgeý.

* * *

Guzymyň başy ýaşdyr,
Ölmese ýoly daşdyr,
Oglumyň aljak gyzy
Gara göz, galam gaşdyr.

* * *

Gumda biten gyzyl gül,
Dagda biten dessembil.
Säherde saýran bilbil,
Boz ýerde biten sünbül.
Gurban bolsam özüňe,
Saz-söhbetli sözüňe,

Seni allalar edeýin
Huwwa balam, huw-huw!

* * *

Gunçalar açdy bahar,
Çeşmeler akdy şar-şar,Ertir ýene ýüzüňe
Güneş şöhlesin saçar.

* * *

Gurban men gül agzyňa,
Pissäni sal agzyňa,
Bazardan pisse gelýänçä,
Döneýin bal agzyňa.

* * *

Gurbanyň goýun bolsun,
Wekiliň daýyň bolsun,
Akar suwuň boýunda
Şowhunly toýuň bolsun.

* * *

Gurban aýly bolanym,
Mele taýly bolanym,
Pamykly depäň üstünde
Öýleri toýly bolanym.

* * *

Guşbegiden suw aksa,
Doldurarlar howuzy.
Aýdy gurban gelende,
Gyzym çalar gopuzy.

* * *

Guşlar tutdum serçeden,
Geýdim ýüpek parçadan,
Ballyma bir öý tutsak,
Jünewitden[81], arçadan!

* * *

Guşagym-a guşagym,
Ýüpekdendir guşagym,
Mekdep wagtyň bolupdyr
Al bukjaňy köşegim!

* * *

Gül ballymy ýatyrdym,
Agzyn bala batyrdym,

[81] **Jünewit – agajyň görnüşi.**

«Ukysyny alsyn» diýip,
Şöwür çekip otyrdym.[82]

* * *

Gülgün geýgin, köşegim,
Ballar iýgin köşegim,
Ejeň ýadap gelende
«Arma» diýgin, köşegim.

* * *

Gülgünedir köýnegi,
Gardan akdyr bilegi,
Ala zerbap ýelekli,
Läläm meniň gerekli.

* * *

Gülküsi gün ýaşyran,
Ukusy daň atyran,
Aýjerenim bal guzy,
Allalaýyn men seni.

* * *

Güller başyňa gurban,
Galam gaşyňa gurban,Ýeke saňa diýmäýin
Deňi-duşuňa gurban.

* * *

Güller başyňa gurban,
Akyl huşuňa gurban,
Hünji dişiňe gurban,
Galam gaşyňa gurban,
Obadaşyňa gurban.

* * *

Gülleriň gül lälesi,
Gyrmyzynyň dänesi,
Öýne barsaň näme biýr
Gyzymyň gaýyn enesi.

* * *

Güller ýaly görenim,
Gulap suwun berenim,
Gülälek eziz balam,
Sensiň meniň jerenim![83]

---

[82] **Bu bendiň: Gül ballymy ýatyrdym,**
Agzyn bala batyrdym,
«Ukusyny alsyn» diýip,
Bagyn çekip oturdym – diýen nusgasy-da bar.

[83] **Bu bendiň: Güller ýaly görenim,**
Gülap suwun berenim,
Eziz balam Gözel jan,
Sensiň meniň geregim – diýen nusgasy-da bar.

* * *

Gülüm-gülüm Güljeren,
Gülleriň ysy gelen,
Bägül dakar döşüne,
Guwanaýyn ýaşyna.

* * *

Gülüm-gülüm, gül ýagşy,
Gyzyl çuwalyň nagşy,
Gülüme gelen kejebe
Alyp gitmäge ýagşy.

* * *

Gülüm-gülüm, gül öwser,
Gülende daglar böwser,
Gül öwsenim gül balam,
Dag böwsenim bal balam!

* * *

Gülüm, gülüm, Gülüstan,
Gülüm bag bilen bostan,
Meniň gülüm gül bolsun,
Bagynda bilbil bolsun.

* * *

Gülüm-gülüm garapdyr,
Gülüm saçyn darapdyr,
Ýuwup-darap seretse,
Gülümiň saçy uzapdyr.

* * *

Gün bireýýäm ýaşypdyr,
Gara dagdan aşypdyr,
Aýjahanmyň ýüzüne
Aý ýagtysy düşüpdir.

* * *

Güpür-güpür at gelýär,
Çykyň gyzlar kim gelýär.
Gyrmyz donun galgadyp,
Meniň ballym jan gelýär.

* * *

Güpür, güpür at çapyň,
Toý tutuň, owlak gapyň[84].
Balam ozan atyna
Ýüpekden serpaý ýapyň!

---

[84] Owlak gapdy – milli oýun. Iki garşydaş taraplar at çapyşyp ýaryşýarlar, şol at çapyşykda ýaryşýan taraplaryň biriniň elinde bişirilen owlak bolup, biri-birine oklaýarlar. Şol ýaryşda owlak ahyrda haýsy tarapyň elinde galsa, şol tarap ýeňiji bolýar, owlagy agzybirlik bilen üýşüşip iýýärler.

* * *

Gyz bolansoň gysyndyk,
«Ogul bor» diýp, ymsyndyk,
Gyzyň ady Ýaňyldyk,
«Gyz boldy» diýp, nägildik.

* * *

Gyzyl güle gül diýsem,
Bägül güle ogşamaz[85],
Hemme gyza gyz diýsem,
Öz gülüme ogşamaz.

* * *

Gyzyl gül öýüm-öýüm,
Güle barabar boýuň,
Bu ýyl berebilmesem,
Geljek ýyl birin toýuň.

* * *

Gyzyl gül öýüm-öýüm,
Güle barabar boýuň,
Eziz balam Aýjemal,
Bolsun ullakan toýuň.

* * *

Gyzyl gül hana-hana,
Hanasy doly däne,
Ysgasaň tapylar gül
Tapylmaz ata-ene.[86]

* * *

Gyzyl gülden harmanym,
Sen derdime dermanym,
Alla dilegim berse,
Eziz balam Permanym.

* * *

Gyzyl gülüm harmanym,
Sen bolsaň, ýok armanym,
Meniň balam Muhammet,
Alla seniň dermanyň.

* * *

Gyzylalma ilinde,
Beg daýysy bar munuň.
Uly iliň dilinde
Gül daýzasy bar munuň.

---

[85] Ogşamak – meňzemek.
[86] Bu bendiň: Gyzyl gül hana-hana,
Hanasy doly däne,
Zähmet çekip, der dökseň,
Guwanar ata-ene – diýen nusgasy-da bar.

* * *

Gyzym gyzlaryň hany,
Gyzym tiker tahýany,
Gyzyma at dakanyň,
Tarka çykaýsyn jany.

* * *

Gyzym-gyzym gyzmydyr,
Geýen dony bi:zmidir,
Bi:z diýmäň agalary
Gülgüne gyrmyzydyr.

* * *

Gyzym-gyzym gyz kişi,
Gyzym bagyň iýmişi,
Gyzym bagda oýnasa,
Gül içinde ýaýnasa.

* * *

Gyzym-gyzym gyz tana[87],
Gyzyma geler ýüz tana,
Ýüz tanasy gurasyn,
Her söýenim bir tana.

* * *

Gyzym-gyzym, gyz maýa,
Gyzyma geler ýüz maýa,
Ýüz maýasy gurasyn,
Her söýenim ýüz maýa.

* * *

Gyzym-gyzym, gyzasyn,
Gyzym saçyň uzasyn,
Hem ýuwsun, hem darasyn,
Şonuň üçin uzasyn.[88]

* * *

Gyzym-gyzym gyz ýaly,
Gyzym gyzyl gül ýaly,
Meň gyzymy söýmedik,
Bolar lal hem güň ýaly.

* * *

Gyzym-gyzym gyrmyşa,
Gyzym çyksyn durmuşa,

---

[87] **Tana – göle.**
[88] **Bu bendiň:**
Gyzym-gyzym gyzamat,
Gyzym saçyň uzamat,
Ýuwmasa, daramasa,
Şonda bolar melamat — diýen nusgasy-da bar.

Söýmedigne çatjak däl
Halap çyksyn durmuşa.

* * *

Gyzym haly dokasyn,
Ulalansoň okasyn,
Köýnek tiksin ejesine,
Bejeripjik ýakasyn.

* * *

Gylyjy kesgir bolar,
Tüpeňi atgyr bolar,
Meýlis bolan ýerinde
Sözleri ötgür bolar.

* * *

Gyrat münüp uçanym,
Ganym görse göçenim,
«Watan» diýip, «il» diýip,
Hakdan kasam içenim.

* * *

Gyrmyz donuň her ýan, her ýan,
Balam, seni eý görýän,
Daş ýere awa gitme,
Boldum-la, bagry bürýan[89].

* * *

Gyrmyzy geýip derläýin,
Daraýy[90] geýip parlaýyn,
Jigim janyň toýunda,
Ýadamaýyn, oýnaýyn.

* * *

Gyrmyl-gyrmyl ýörişli,
Ýany gara gylyçly,
Gylyçlary gylawly,
Naýzalary alawly.

* * *

Gyş güni lälezarly,
Elmydam alma-narly,
Eziz balam Kerim jan,
Gujagyň söwer ýarly.

– H –

Haý künjeg-ä, haý künjek,
Münen aty taý künjek,

[89] **Bürýan – kebap.**
[90] **Daraýy – matanyň bir görnüşi.**

Basym ýeter ýaşyna,
Esger ýygnar daşyna.

* * *

Heleşer-ä, heleşer,
Hepbik[91] gursa, guş düşer,
Daş ýoldan daýysy gelse,
Içi etli tüwi bişer.

* * *

Howada gazlar gezer,
Suwda sonalar ýüzer,
Meniň balam mergendir,
Okun-ýaýyn gurgandyr.

* * *

Howadan uçan guşlar,
Oba gezen derwüşler,
Uzak ýaş diläň balama,
Alla kabul eýleýär,
Siz kylsaňyz nalyşlar.

* * *

Horasanyň ak uny,
Köýmet gelsin gyzyma,
Eýranyň sary kişmişi,
Toýluk gelsin gyzyma.

* * *

Huwwa balam, ýat balam,
Gyzyl güle bat balam,
Eziz Watan goýnunda
Ös, hemişe şat balam!

* * *

Huwwa-huwwa, huw seni,
Arassa saklar suw seni,
Suw içiniň balygy,
Öz öýlerniň läligi.

* * *

Huwwa-huwwa huwuna,
Uky gelsin gözüne,
Munuň esger daýysy
Aman gelsin öýüne.

* * *

Huwwa, huwwa köşegim,
Huwwalapjyk ýatyryn.
Ejeň işden gelýänçä,
Özüm üwräp otyryn.

---

91 Hepbik – guş tutmak üçin agaçdan ýasalan emeli duzak.

* * *

Huwwalaýyn, ak bäbek,
Arzuwlary päk bäbek,
Eneň suwa gidende
Tä gelýänçä ýat bäbek.

* * *

Huwwalaýyn, ak bäbek,
Arzuwlary päk bäbek,
Ataň awa gidendir,
Eneň suwa gidendir,
Tä gelýänçä ýat bäbek.

* * *

Huwwalasam wagtydyr,
Öýüň soltan tagtydyr,
Çyk üçege, bak ýola,
Daýyň geljek wagtydyr.

* * *

«Hüw» diýdim, düşdüm ýola,
Bakmanam sagdan sola,
Balam aglap oýansa,
Derrew almaly ele.

* * *

«Hüwdi» diýsem özüne,
Uky geler gözüne,
Ukudan oýananda
Gulak goýuň sözüne.

* * *

«Hüwdi» diýseň bilbile,
Bilbiller aşyk güle,
Säher bilen turaly,
Gideli daýyň bile.

* * *

Hüwdi-hüwdi, huw ballym,
El-ýüzüňi ýuw ballym,
Ýuwunyp akja bolsaň,
Bolarsyň ak guw ballym.

* * *

Hüwdi-hüwdi, huw guşlar,
Guşlar gaýada gyşlar,
Gaýa başyn gaý alsa,
Gaýga galar enesi.

* * *

Hüwdi-hüwdi, huw guşlar,
Derýa boýunda gyşlar,
Gudraty güýçli Allahym
Seni bize bagyşlar.

* * *

Hüwdi-hüwdi, huw guşlar,
Guşlar nirede gyşlar,
Hasar dagyn daş görse
Gürgen ýurdunda gyşlar.

* * *

Hüwdi-hüwdi huw seni,
Arassa saklar suw seni,
Haýsy bagyň güli seni
Gül ýapragyň sowsany[92].

* * *

Hüwdi-hüwdi, huw hezil,
Daglara düşen menzil,
Ýuka köýnek çym-gyzyl,
Derde dermandyr balam.

* * *

Hüwdi, hüwdi, huw balam,
El-ýüzüňi ýuw, balam,
Ýuwnup akja bolsaň,
Bolarsyň ak guw balam.

* * *

Hüwdi, hüwdi, hüw oglan,
Turup harman döw oglan,
Ejeň aryp gelende
«Arma» diýgin, gül oglan.

* * *

Hüwdi-hüwdi hüwlendi,
Suwda balyk köwlendi,
Hekim Ata Süleýman
Göz ýaşyndan terbendi.

* * *

Hüwdi-hüwdi hüwlener,
Suwda balyk köwlener,
Ulalyp, esger bolsa
Goşunda tertiplener.

---

[92] **Sowsany – matanyň bir görnüşi.**

* * *

Hüwdi-hüwdi hüwlärin,
Dagdan arça köwlärin,
Arçanyň pudagyndan
Bezäp biýrin ballyma.

* * *

Hüwdiniň bagynda bol,
Aýlanyp sagynda bol,
Gyş günleriň ýaz bolar
Ýaryň gujagynda bol.

– I –

Iýmitiň guýruk bolsun,
Alladan buýruk bolsun,
Daş ýerlerden geleňde
Eziz agalaň gelsin.

* * *

Ilerden gelýär goç guzy,
Biri biziň goç guzy,
Meniň balam Döwlet jan,
Geýen dony gyrmyzy.

* * *

Ilki gözümiň göreni,
Juwan dilimiň söýeni,
Şaý-sep dakynan gyzym,
Seni allalar edeýin.

* * *

Inisi bar, agasy,
Geňeş etsin barysy,
Hemmeler bilsin şony,
Şermendedir ýeňňesi.

* * *

Ir dogupdyr güneşi,
Elinde toty guşy,
Meniň jigim awdadyr
Ýagar ýazyň ýagyşy.

* * *

Işe barar bat bilen,
Abraý alar at bilen,
Bol hasyly gazanyp,
Tanalar şöhrat bilen.

– J –

Jandan gymmat görenim,

Ak süýdümi berenim,
«Ulalsyn» diýip saňa
Ýüregimi berenim.

* * *

Janym gözüň şar gara,
Saçlary buýra-buýra,
Gunduzy gulpagynda,
Çakmagy telpeginde.

* * *

«Janym gözüm» diýeýin,
Janym girew goýaýyn,
Gara gözümiň röwşeni
Käkil goýup söýeýin.

* * *

Janym-janym jan ýaly,
Altyn-kümüş jam ýaly,
Suwsap gumdan gelende
Paşyrdap duran çal ýaly.

* * *

Janym janyňa bende,
Şeker goşaýyn ganda,
Meniň eziz balam-a
Şermende gylygyň gende.

* * *

Janym Hywa kişmişi,
Geýen dony mämişi,
Dişi Buhar kümüşi,
Bili Gürgen gamyşy.

* * *

Jigim adyň Gülkamar,
Ýüz-gözünden nur damar,
Ukusyndan oýanyp,
Akja mämeden emer.

* * *

Jigim atyň ýaş bolsun,
Münen atyň guş bolsun,
Her ýaryma[93] gideňde
Baýragyň kümüş bolsun.

* * *

Jigim baga barandyr,
Bagda jeren görendir,
Esger agaň elmydam

[93] **Ýarym — bu ýerde at çapyşygynyň bir görnüşi.**

Seni ýatlap ýörendir.

* * *

Jigim gelýär köçeden,
Uzyn boýy inçeden,
Jigime bir don biçiň,
Ýaşyl-gyzyl parçadan.

* * *

Jigim geler illerden,
Börügi doly güllerden,
Jigime don tikeýin,
Daraýydan, güllerden.

* * *

Jigim gözüm nurudyr,
Dişi Ýemen dürüdir,
Şu obada owadan
Jigileriň biridir.

* * *

Jigim gülleriň güli,
Öz öýlerniň bilbili,
Jigim suwa gidende
Agyrmasyn gollary.

* * *

Jigim gyzyl gül eker,
Suwarar-da, çil çeker,Ýetişdiren gülüni
Baýramda alyp çykar.

* * *

Jigim dürüň dänesi,
Aş ýaýamda honasy,
Jigim bilen oýnaşsyn,
Mele sygryň tanasy.

* * *

Jigim jan-a aý ýaly,
Aýa-güne taý ýaly,
Bezenip seýle çyksa,
Hemme gyza taý ýaly.

* * *

Jigim jan-a araýy,
Asmanda dogar aýy,
Sap altyndan enaýy
Sadranç[94] oýnar elleri.

---

[94] **Sadranç – küşt.**

* * *

Jigim janyň ýalkymy,
Derýalaryň tolkuny,
Gyzyl gülüň dessesi,
Sary ýagyň mesgesi,
Meň jigimi söýmedikÝedi ýylyň hassasy.

* * *

Jigim okuw ýaşynda,
Şaýly tahýa başynda,
Gündiz bagda oýnasa,
Kitap okar düýşünde.

* * *

Jigimiň ak gollary,
Aý-aýdyňdyr ýollary,
Jigim zähmet çekende
Haýran galdyr illeri.

* * *

Jigimiň zor gollary,
Agyrmasyn billeri,
Traktorly keş çekip,
Rul tutar elleri.

* * *

Jöwen ekdim bişmedi,
Ortasyna suw düşmedi,
Jigim, ejeň nirede?
Bu gün gözüm düşmedi.

* * *

Jöwen ekdim uşajyk,
Bogunlary gowşajyk,
Meniň eziz balam-a
Gyzyl gülden ýumşajyk.

* * *

Jübüsinde hünjüler,
Gyzlar görse ynjalar,
Gyzlar oýna çykanda
Gulpagyndan penjelär.

– K –

Kakaň gitsin Tejene,
Kak getirsin ejeňe,
Uzak ýaşyň görmeklik
Nesip etsin ejeňe.

* * *

Kakasynyň hanydyr,
Ejesiniň janydyr,

Uly iliň soltanydyr,
Gerekli balam huwwa-huw!

* * *

Kel köwser-ä, kel köwser,
Beýik dagdan ýel öwser,
Jahyllaryň içinde,
Meniň dünýäm gül öwser.

* * *

Kiçi çarbag içinde
At oýnadyp gelipdir.Ýedi ýeňňe iberip,
Gyz saýladyp gelipdir.

* * *

Kiçijik at kişňäp gelýär,
Uýanyn dişläp gelýär,
Eziz balam Muhammet,
Toý başyn başlap gelýär.

* * *

Kiçijik gülüm bäbek,
Saýraýan dilim bäbek,
Sen bolmasaň ezizim,
Saýramaz dilim bäbek.

* * *

Köňlüň seniň çag bolsun,
Seýl etjegiň bag bolsun,
Bagyňa seýle girseň,
Ýaradanyň ýar bolsun.

* * *

Köp ýaş bersin Allasy,
Dilegde bol mollasy,
Aryp çilde ýatanda
Agyrmasyn kellesi.

* * *

Kümüş sarmak elinde,
Tirme guşak bilinde,
Meniň balam ak Maýa
Uly iliň dilinde.

– L –

Läläm adyň Gyrmyzy,
Saçyň derýa gunduzy,
Aý ýanynyň ýyldyzy,
Gelin ýanynyň baldyzy.

– M –

Medeniýetiň nury sen,
Bagtly çagaň biri sen,
Garaşsyz ýurdumyzda
Solmaz gülüň biri sen.[95]

* * *

Men döneýin boýuňa,
Ak bişikli öýüňe,
Ol oba sawçy gitsin,
Sawçymyz atly gitsin.

* * *

Men öňünden baraýyn,
Şuň toýuny göreýin,
Gapy tutan myhmana,
Torum pulun bereýin.

* * *

Meniň balam ak maýsa,
Öňüne güller ýaýsa,
Ogul jigisi bolanda
Süzülip çelpek ýaýsa.

* * *

Meniň balam Amaşa,
Atyny baglar daşa,
Özi gidip söweşe,
Ejesin goýar teşwişe.

* * *

Meniň balam atlansyn,
Atlary ganatlansyn,
Güller ýüzi solmasyn
Howasy bulutlansyn.

* * *

Meniň balam bal başdan,
Aýlansam altyn başdan,
Gazan doly ak aşdan,
Nahar bersem ballyma.

* * *

Meniň balam balaja,
Atyny baglar palaja[96]**,**
Köçelerde gyz görse,
Oýnar ýörer bileje.

---

[95] Bu bendiň: Medeniýetiň nury sen,
Bagtly çagaň biri sen,
Asly halal halkymyň
Sarsmaz ýürek şiri sen – diýen nusgasy-da bar.

[96] Palaç – jöwen, mekgejöwen ýaly ösümlikleriň baldagy (ösümligiň şaha ýaýradýan esasy bölegi).

* * *

Meniň balam Balkandyr,
Köňli yşka galkandyr,
Alma bilen gyz ursa,
Alla şony ýalkandyr.

* * *

Meniň balam bar bolgaý,
Goýny doly nar bolgaý,
Ýykylanda goldasyn
Pirler medetkär bolgaý.

* * *

Meniň balam bir güldür,
Ýakasy doly puldur,
Atasy Allanyň guly
Ejesi gyzyl güldür.

* * *

Meniň balam guş urdy,
Ejesi ony bişirdi,
Goňşusyna dadyrdy,
Kaka paýyn ýygşyrdy.

* * *

Meniň balam dagdadyr,
Köňül hoşy bagdadyr,
Bagdan alma, nar gelse.
Deň-duş iýen çagdadyr.

* * *

Meniň balam datlydyr[97],
Sallançagy batlydyr,
Duly perizatlydyr,
Gapysy bedew atlydyr.

* * *

Meniň balam Jennetdir,
Saçak doly nygmatdyr,
Beýik Serdar saýasynda
Gözel ilim jennetdir.

* * *

Meniň balam Melewşe,
Agramyn çeksek kümüşe,
Ejeň söýsün, sen ýaşa,
Seni allalar edeýin.

* * *

Meniň balam ner kibi,
Käkilleri zer kibi,

---

[97] **Datly – bu ýerde süýji manysynda.**

Sözleri ýumry-ýumşak,
Mylaýymdyr per kibi.

* * *

Meniň balam oýnasyn,
Giň derýany boýlasyn,
Ak aýakda ak jorap
Öz öýünde ýaýnasyn.

* * *

Meniň balam oýnasyn,
Il içinde ýaýnasyn,
Güýmämäň deň-duşlary,
Täzelikler diňlesin.

* * *

Meniň balam öýdedir,
Deň-duşlary toýdadyr,
Meniň balamyň gözi
Al ýaňakly gyzdadyr.

* * *

Meniň balam ölmesin,
Eken güli solmasyn,
Bu bagtly Diýara
Duşman nazar salmasyn.

* * *

Meniň balam üşäpdir,
Dagdan alma daşapdyr,
Almasyn aldyrypdyr,
Gulpagyn ýoldurypdyr.

* * *

Meniň balam haýbatly,
Münen düýesi sowgatly,
Sözlän sözi gymmatly
Gerekli balam, huwwa-huw!

* * *

Meniň balam ýaýnasyn,Elinde gyran[98] oýnasyn,
Üç ýaşyna baranda
«Däde» diýip saýrasyn.

* * *

Meniň balam ýatypdyr,
Gyzyl güle batypdyr,
Oýatmaň siz balamy,
Ýaňja uka gidipdir.

---

[98] **Gyran – pul birligi.**

* * *

Meniň balam ýaşynda,
Ýaşyl, gyzyl başynda,
Agalary öý tutsa,
Oýnar läläm daşynda.

* * *

Meniň ballym aý eken,
Dakynjagy şaý eken,
Ballym janyň ejesi
Bu gün başagaý eken.

* * *

Meniň ballym aýlanar,
Il içinde saýlanar,
Gamyşgulak Gyraty
Işiginde towlanar.

* * *

Meniň ballym akylly,
Şirin dili nakylly,
Ýorga münse sekilli[99],
Alan gyzy şekilli.

* * *

Meniň ballym at getir,
Atlary haýbat getir,
Daýzalarna sowgatlyk
Şetdaly gül çit getir.

* * *

Meniň ballym at getir,
At üstünde bek otyr,Ýerden asmana uçup
Aýyň suratyn getir.

* * *

Meniň ballym bir goçak,
Bilinde jöwher pyçak,
Çyn[100] käseden çaý içse,
Derlär öl burçak-burçak.[101]

* * *

Meniň ballym bir dana,
Teňňe seçer her ýana,

---

[99] **Sekil – käbir atyň, owlagyň, geçiniň aýaklarynyň dyzyndan aşagyndaky ak ýeri.**
[100] **Çyn – Hytaý.**
[101] **Bu bendiň: Meniň ballym gop-goçak,**
Bilinde ötgür pyçak,
Atyzlarda işlände
Der alar burçak-burçak.

Meň jigim bir goçak,
Bilinde jöwher pyçak,
Owadan gyzy görende,
Derleri burçak-burçak – diýen nusgalary-da bar.

Gyrat münse merdana,
Gelin-gyzlar perwana.

* * *

Meniň ballym bir ýagşy,
Gyzyl çuwalyň nagşy,
Gaýrada ýowşan başy,
Ilerde ýüzük gaşy.

* * *

Meniň ballym bir ýagşy,
Haly-palasyň nagşy,
Otursa oglan başy,
Tursa, gyzlar ýoldaşy.

* * *

Meniň ballym bäş bolsun,
Köpelip on bäş bolsun,
Daş ýerlere gidende
Erenler ýoldaş bolsun.

* * *

Meniň ballym garaja,
Babasyna baraja,
Tokly berse almasa,
Serpaý berse dereje.[102]

* * *

Meniň ballym gerekli,
Üsti tylla ýelekli,
Giç gitse, gije geler
Şahymerdan[103] **ýürekli.**

* * *

Meniň ballym geriner,
Gözüne gyzlar görüner,
Ballyma kast edenler
Oda-köze urunar.

* * *

Meniň ballym gözeldir,
Gyza garasa güldür,
Kejebesin bek daňyň
Gelin gelse hezildir.

* * *

Meniň ballym datlydyr,

---

[102] **Bu bendiň: Meniň ballym garaja,**
Mamalaryna baraja,
Ogşuk torum az bolsa,
Düýe berse dereje – diýen nusgasy-da bar.

[103] **Şahymerdan – çaryýarlaryň biriniň ady (Hezreti Aly).**

Sallançagy batlydyr,
Eziz gören balamyň
Goşary sagatlydyr.

* * *

Meniň ballym dek otyr,
At üstünde bek otyr,
Atasy atyn bermese,
Alabilmez dek otyr.

* * *

Meniň ballym melewşe,
Agramyn çekeris kümüşe,
Garrylar söýsün, sen ýaşa,
Seni allalar edeýin.

* * *

Meniň ballym meleje,
Ýortar, oýnar bileje,
Oglumyň söwer ýary
Ýylgyrypdyr çalaja.

* * *

Meniň ballym owadan,
Suw dökülmez gowadan[104],
Meň ballymy söýmedik
Çykyp gitsin obadan.[105]

* * *

Meniň ballym oturar,
Elini bala batyrar,
Daýzasynyň gyzyny
Gelinlige getirer.

* * *

Meniň ballym otursyn,
Rysgyny Hudaý ýetirsin,
Rysgalyndan toýlar gurap,
Il-gününe ýetirsin.

* * *

Meniň ballym öwmeli,
Öňýakasy düwmeli,Ýeňseden gulpak goýup,Erkeledip söýmeli.

* * *

Meniň ballym öýlener,
Il içinde saýlanar,

---

[104] **Gowa – deriden tikilen suw gaby.**
[105] **Bu bendiň: Meniň jigim owadan,**
Suw çekerler gowadan,
Aýna bilen başdarak
Sowgat geler Hywadan – diýen nusgasy-da bar.

Bedew aty Meleguş
Işiginde towlanar.

* * *

Meniň ballym pişekär[106],
Sözi jana tenekär[107],
Her ýerlere gidende
Begler muňa hyzmatkär.

* * *

Meniň ballym sazanda,
Gyrmyzy[108] gaýnar gazanda,
Gyrmyz donun gyzardyp,
Gezer bazar gazanda.

* * *

Meniň ballym sazanda,
Bal gaýnadar gazanda,
Gül aýagy ýöresin,
Bilbil dili saýrasyn.

* * *

Meniň ballym seretsin,
Dagyň gary eresin,
Ulalyp adam bolup,
Gyz-geline garasyn.

* * *

Meniň ballym taý bakar,
Taýlaryna şaý dakar,
Depä çykyp saz çalsa,
Gyzlaryň için ýakar.

* * *

Meniň ballym şalykdan,
Ballym akdyr balykdan,
Boýdaşlary ynjytmasyn,
Diläp aldym Halykdan.

* * *

Meniň ballym şoh ýigit,
Eker bagynda çigit,
Atlanyp awa gitse,
Yzynda segsen ýigit.

* * *

Meniň ballym çyn-çyny,
Jübüsinde dalçyny,
Giç gidip, gije gelse

[106] Pişekär – işeňňir
[107] Tenekär — derman.
[108] Gyrmyzy – bu ýerde boýag manysynda.

Ýigitleriň laçyny.

* * *

Meniň ballym han bolsun,
Ýüklän ýüki hoz bolsun,
Aryp-ýadap gelende
Oýnaşany gyz bolsun.

* * *

Meniň ballym han ýaly,
Işeňňir daýhan ýaly,
Serdary wasp edende
Ylhamy joşýan ýaly.

* * *

Meniň ballym has ýigit,
Eker bagynda çigit,
Atlanyp awa gider,
Ýanynda segsen ýigit,
Segsen ýigdiň seresi,
Ählisiniň töresi.

* * *

Meniň ballym ýaz oýnar,
Ýaz oýnamaz, güýz oýnar,
Şu ballymyň toýunda
Otagaly gyz oýnar.

* * *

Meniň ballym ýatmasyn,
Biwagt uka gitmesin,
Ballymy ýeke taşlap,
Dosty ýoldan ötmesin.

* * *

Meniň ballym ýatypdyr,
Gül ýassyga batypdyr,
Şowhun etmäň deň-duşy
Eýýäm daňlar atypdyr.

* * *

Meniň ballym ýaşasyn,
Dagdan armyt daşasyn,
Doganlara gelende
Ýüpek körpe düşesin.

* * *

Meniň ballym ýaş bolsun,
Uran awy guş bolsun,
Işlemäge gidende
Erenler ýoldaş bolsun.

* * *

Meniň ballym ýaşynda,
Aýly börük[109] başynda,
Gümmürdedip ak öý diker
Agasy öýnüň duşunda.

* * *

Meniň ballym enaýy,
Serpikleri daraýy,
Suw küýzesi kümüşden,
Gazanlary bürünçden.

* * *

Meniň guzym ala göz,
Çynar boýly, şirin söz,
Alan ýaryň ölmesin,
Ömürboýy bile gez.

* * *

Meniň gülüm aý ýaly,
Aýda dokar bir haly,
Halysynyň gyragy,
Ýüz ellidir daragy.

* * *

Meniň gülüm owadan,
Suw dökülmez gowadan,
Kjebesi gökde oýnar,
Kölegesi ýerde oýnar,
Gökde goýsam ys bolar,Ýerde goýsam pos bolar,

* * *

Meniň gülüm el haly,
Aýda dokar bir haly,
Halysynyň öýdümi,
Ýüregiň aýdymy.

* * *

Meniň gyzym aý ýaly,
Kirşi çekilen ýaý ýaly,
Agzyndan bir söz alsaň,
Gant ezilen çaý ýaly.

* * *

Meniň gyzym sarydyr,
Sary ýagdan durudyr,
Deň-duşunyň içinde
Iň çeperler biridir.

---

109 Aýly börük – aý keşdeli tahýa.

* * *

Meniň janym kiçgine,
Bagda badam üçgine,
Bagda gülüm solmasyn,
Eziz balam ölmesin.

* * *

Meniň janym huwlanar,
Arykda suw köwlener,
Balamyň gara saçy
Inçe bilde towlanar.

* * *

Meniň jigim Abadan,
Hemme gyzdan owadan,
Hünji ýaly dişleri,
Çyzylyp dur gaşlary.

* * *

Meniň jigim adyly[110],
Ak gollary kädili,
Daýysy arslan ýürekli,
Daýzasy juwan gerekli.

* * *

Meniň jigim aý ýaly,
Aýa-güne taý ýaly,
Guzy böwregi ýaly,
Jeren owlagy ýaly.

* * *

Meniň jigim aýdyrar,
Halysyny ýaýdyrar,
Gidene halat geýdirer,
Gelene söwüş soýdurar.

* * *

Meniň jigim aýlardan,
Synçy gelsin baýlardan,
Baýlar gyzyn bermese,
Almarys gedaýlardan.

* * *

Meniň jigim Allaly,
Kiseleri tyllaly,
Münen atyn belläli,
Geýen donun elläli.

* * *

Meniň jigim apakly,

---

[110] Adyly – bu ýerde atly-abraýly manysynda.

Aýagy gaýyş çepekli,
Yzy atly, köpekli,Elleri goýun taýakly.

* * *

Meniň jigim at bakar,
Atlary toýnak kakar,
Gelnejemiz geläýse
Meň jigim läle kakar.

* * *

Meniň jigim at getir,
At üstünde bek otyr,
Atlanyp awa gitse
Keýik-gulan köp getir.

* * *

Meniň jigim atlansa,
Atyna ganat beklense,
Aýlyk ýoldan gelende
Ýüregmiz kuwwatlansa.

* * *

Meniň jigim atlansyn,
Atyna ganat beklensin,
Atynyň haýbatyndan
Galalar kilitlensin.

* * *

Meniň jigim atlansyn,
Atyna ganat beklensin,
Öýüne dolananda,
Syrtyna gyz beklensin.

* * *

Meniň jigim atlydyr,
Kiseleri hatlydyr,
Gyzlara gülüp bakar,
Diýseň mylakatlydyr.

* * *

Meniň jigim atlyja,
Jübüleri hatlyja,
Gyza bakar, gamza kakar
Şeýle keramatlyja.

* * *

Meniň jigim bal ýaly,
Saýraýar bilbil ýaly,
Okuw bilen başagaý
Bir eýjejik gül ýaly.

* * *

Meniň jigim Balkandyr,
Telpejigin silkendir,
Çöllerde goýun baksa,
Aýagynda ýelkendir.

* * *

Meniň jigim baş bolsun,
Münen aty ýaş bolsun,
At torbasy manatdan,
Atynyň iými nabatdan.

* * *

Meniň jigim bir güldür,
Bagda saýran bilbildir,
Ýigitlige ýetende
Mertligin ile bildir

* * *

Meniň jigim bir kişi,
Balkan dagynyň guşy,
Sakaklary[111] sap altyn,
Sadranç oýnar elleri.

* * *

Meniň jigim bir myrga,
Gulagynda ysyrga,
Bahasyndan bäş haly
Her agasyna bir «Wolga»

* * *

Meniň jigim bir hurma,
Gulagy doly burma,
Meň jigimiň bahasy
Segsen erkek[112], müň ýorga.

* * *

Meniň jigim bir ýagşy,
Haly-palasyň nagşy,
Ellerde ýüzük gaşy
Baglarda keýik başy.

* * *

Meniň jigim bökerli,
Gitse jülge ýokarly,
Elinde haly horjun
Iki gözi şekerli.

* * *

Meniň jigim bürjüdir,

---

[111] **Sakak – kellä geýilýän telpek we beýleki zatlaryň gaçmazlygy üçin edilýän bagjyk.**
[112] **Erkek – düýäniň bir görnüşi, iş maly.**

Bürji däldir, gürjüdir,
Kakasy Pereň gitse,
Jübüsiniň harjydyr.

* * *

Meniň jigim garap dur,
At münmäge ýarapdyr,
«Okap, alym bol» diýip,
Serdar oňa sargapdyr.

* * *

Meniň jigim gerekli,
Eli petir çörekli,
Atasy arslan ýürekli,
Enesi göwderi[113] köýnekli.

* * *

Meniň jigim gowjadyr,
Gulpaklary towjadyr,
Gülli tahýa geýende
Hemme gyzdan gowjadyr.

* * *

Meniň jigim gül öwser,
Güller bilen serbe-ser,
Ballar bilen bakalyň,
Süýtden suwa ýakalyň.

* * *

Meniň jigim gül ýaly,
Aýda dokar bir haly,
Halysynyň bitimi,
Ýüz ellidir çitimi.

* * *

Meniň jigim güldendir,
Pyýalasy dürdendir,
Han ogly, Serdar gyzy
Asly gyzyl güldendir.

* * *

Meniň jigim gylykly,
Başy öýme ýaglykly,
Irden mekdebe barýar
Gün-günden artar akly.

* * *

Meniň jigim Gyratly,
Goşarlara sagatly,
Bolar örän mähriban
Sözlän süzleri datly.

---

[113] **Göwderi — matanyň bir görnüşi**

* * *

Meniň jigim diýse bor,
«Gant-nabat» diýp söýse bor,
Uzak ýerden sawçy gelse,
Bäş müň tümen diýse bor.

* * *

Meniň jigim ýöresin,
Gulpagyny darasyn,
Gözi gara bendeleň
Oňa gözi degmesin.

* * *

Meniň jigim keýkeren,
Keýikleri kökeren,
Suw başynda joňkaran,
Aş başynda gomparan.

* * *

Meniň jigim kişmişi,
Geýen dony mämişi,
Eli Buhar kümüşli,
Bili Gürgen gaýyşly.

* * *

Meniň jigim kiçgine,
Girme bagyň içine,
Agzy süýt pyýalasy
Dili badam içine.

* * *

Meniň jigim mazyly,
Yzy goşa tazyly,
Oglanlary uşakly
Düýeleri köşekli.

* * *

Meniň jigim mergendir,
Dag başynda durgandyr,
Dag başynyň keýgini
On-on bäşden urgandyr.

* * *

Meniň jigim okap ýör,
Okadykça beкäp ýör,
Bäşlik bahalar alyp,
Synpdan synpa böküp ýör.

* * *

Meniň jigim Oraz han,
Sesi derdime derman,

Ysy ýarar janyma
Müşk-anbar zagpyran[114].

* * *

Meniň jigim otursyn,
Eline ýüzük ötürsin,
Akja keçäň üstünde
Gaýma gaýap otursyn.[115]

* * *

Meniň jigim otursyn,Elini bala batyrsyn,
Boýdaşlary gelende
Bagdan iýmiş getirsin.

* * *

Meniň jigim öwülsin,
Söýgülensin, söýülsin,
Ballyma toý edilse,Ýedi günden sowulsyn.

* * *

Meniň jigim ösende,Ýedä aýak basanda,
Günde bäşlik getirer
Ak mekdepde okanda.

* * *

Meniň jigim paýhasly,
Peleň sypat, şir sesli,
Azatlygyň arslany,
Beýik Serdaryň nesli.

* * *

Meniň jigim sarydyr,
Sary ýagdan durudyr,
Iş gutulmaz golundan
Çyn çeperleň biridir.

* * *

Meniň jigim sarydyr,
Sary ýagdan durudyr,
Özi köpüň biridir,
Owadan gyzyň ýarydyr.

* * *

Meniň jigim syratly,
Goşarlary sagatly,

---

[114] Zagpyran – gülünden reňk alynýan sary reňkli ösümlik. «Reňki zagpyran dek saralypdyr» – diýilýär.
[115] Bu bendiň: Meniň jigim otursyn, Eline oýmak ötürsin,
Gölli halyň üstünde
Tahýa tikip otursyn.

Meniň jigim otursyn,
Eline ýüzük ötürsin,
Ýüzükleri döwülse,
Dädesi ussa getirsin – ýaly nusgalary-da bar.

Irden okuwa gider
Gün günden artar akly.

* * *

Meniň jigim taraçy,
Saçy biline gamçy,
Gözleri gülgün oýnar
Kirpikleri araçy.

* * *

Meniň jigim tur, oýna,
Toý tutulsa, gir oýna,
Eşirep-ä gol göter,
Müň tümene bir oýna.

* * *

Meniň jigim turup dur,
Okun-ýaýyn gurup dur,
Päli azan ganymlaň
Gursagyndan urup dur.

* * *

Meniň jigim turupdyr,
Iki sülgün urupdyr,
Uranjasy horazdyr,
Uruşdyryp durupdyr.

* * *

Meniň jigim hallyja,
Köňüli hyýallyja,
Köňlündäki hyýalyn
Aýdabilmez ballyja.

* * *

Meniň jigim Hanaly,
Guşlar çöplär dänäni,
Saragt gyzy saýrasa,
Tejen gyzy haýrany.

* * *

Meniň jigim has ýigit,
Eker bagynda şibit[116],
Atlanyp awa gitse,
Yzynda segsen ýigit,
Segsen ýigdiň serdary,
Öz öýlerniň mydary.

* * *

Meniň jigim hossadyr,
Hossa däldir, ussadyr,
Meň jigimi görende

[116] Şibit – işdä açyjy ot (petruşka).

Gyz-gelinler hassadyr.

* * *

Meniň jigim yşansyn,
Turup bilin guşansyn,
Müň tümenlik aty bar
Duşman ondan üýşensin.

* * *

Meniň jigim eýjejik,
Kakasy tiker telpejik,
«Gyzmyka» diýip, gynandyk,
Hudaýa şükür, erkejik.

* * *

Meniň jigim enaýy,
Geýeni keten, daraýy,
Beýik Serdar saýasynda
Asudadyr gün-aýy.

* * *

Meniň jigim ýatypdyr,
Gyrmyzy güle batypdyr,
Ulalanda köp okap,
Alymlyga ýetipdir.

* * *

Meniň jigim ýaşynda,
Mele galpak başynda,
Dostlary garaşyp dur
Derwezäniň daşynda.

* * *

Meniň jigim ýaşynda,
Ýaşyl sümmen[117] başynda,
Agasy ak öý tutanda
Deň-duşlary daşynda.[118]

* * *

Meniň jigim ýaşynda,
Göz monjuk bar başynda,
Oýnap öýe gelende
Joralary daşynda.

* * *

Meniň oglum amaşa,
Atyn baglar ak daşa,
Beg daýysy ýanynda

---

[117] Sümmen – çaganyň kellesine geýdirilýän elde tikilen sopbaş.
[118] Bu bendiň: Meniň jigim ýaşynda,
Aýly tahýa başynda,
Gümmürdedip öý diker,
Agalarnyň duşunda – diýen nusgasy-da bar.

Ýaşa, balam, köp ýaşa.

* * *

Meniň oglum ataly,
Saýasynda ýataly,
Galyň maly ýetmese,
I:njisini sataly.

* * *

Meniň oglum atlandy,
Atlary kuwwatlandy,
Ýüzüne gün düşmez ýaly,
Howasy bulutlandy.

* * *

Meniň oglum öwmeli,
Öň ýakasy düwmeli,
Çarbaglykda çakylyk,
Saýrap duran käkilik.

* * *

Meniň oglum turupdyr,
Täze jaýlar gurupdyr,
Esgerlige ýetişip,
Ýaşyl baýdak geripdir.

* * *

Meniň oglum han oglan,
Goltugy doly hoz oglan,
Köçelerden geçende,
Aşyk bolsun gyz oglan.

* * *

Meniň oglum ekeri,
Gider jülge ýokary,
Al bedew, haly horjun
Hemme oglandan ýokary.

* * *

Meniň oglum enaýy,
Geýen geými daraýy,
Agzyndan çykan sözler
Arzrumyň şeraby.

* * *

Meniň oglum ýaşyňda,
Oglan-gyzlar daşynda,
Bileje oýnan wagty
Zer jygalar başynda.

* * *

Meniň hanym arbapdyr,
Geýen dony zerbapdyr,

Gelin yzyndan baranda
Syýyndan it garbapdyr.

* * *

Meniň erkäm[119] dürdäne,
Seper guşuna däne,
Gyratyna münende
Gyzlar däli-diwana.

* * *

Meň ballymyň arçasy,
Mawut-begres parçasy,
Eneň-ataň gül bolsa
Sen içiniň nowçasy.

* * *

Meň gyzym aýa meňzär,
Nabatly çaýa meňzär,
Öz lälemiň toýunda
Kakasy baýa meňzär.

* * *

Mergen bolup, guş ursaň,
Dagdan keýik düşürseň,
Düýä ýükläp getirip,
Kebap edip bişirseň.

* * *

Miweli bag ekiler,
Dilinden dür döküler,
Seni gören göripler
Hine girip bukular.

* * *

Münen atyň guş bolsun,
Ganaty kümüş bolsun,
Her ýerlere gideňde,Erenler ýoldaş bolsun!

* * *

Münen aty ýel ýaly,
Howaýydyr, balamyň.
Geýen dony müň tümen,
Daraýydyr, balamyň.
Içeni şeker suwy,
Şerabydyr, balamyň.
Iýeni käkilik eti,
Kebabydyr, balamyň.

* * *

Münen aty sabaýy,

---

[119] **Erke – lälik.**

Geýen dony daraýy,
Serpigi sekiz bagly,
Gazany guýruk ýagly.
Kentde kelçik gepletmez,
Sonarda ot otlatmaz,
Depede altyn täji,
Ýalňyz öýüň mätäji.

* * *

Münse myhmana meňzär,
Düşse daýhana meňzär,Eline naýza alandaEdermen hana meňzär.

* * *

Mäser gyzyň kürtesi,
Özi geýip ýyrtasy,
Boz atynyň boýnagy,
Boýnagy göz oýnagy.

– N –

Nabat-nabat diýse bor,
Ganda garyp iýse bor,
Samarkantdan sawçy gelse,
Gymmat baha diýse bor.

– O –

Owazyň bilbil sanjak,
Saňa söýgüden ýanjak,
Altyganat öý dikip,
Şondan etjek sallançak.

* * *

Owlak geler guzy bilen,
Bir-biriniň yzy bilen,
Beg oglum oýnap çykar
Goňşusynyň gyzy bilen.

* * *

Oglan bolan her tüýsli,
Dessemmil mazy ysly,
Janym bilen söýenim,
Adyna Kerim diýenim.

* * *

Oglan bolan her tüýsli,
Dessembil gawun ysly,
Ysyňdan aýlanaýyn,
Toýuňda şaýlanaýyn.

* * *

Oglan, oglan, oglan şa,

Atyň baglama daşa,
Özüň gitseň söweşe,
Biz göreris tomaşa.

* * *

Oglanym oýnar gider,
Erkana ýaýnar gider,
Ejesi ony söýmese,
Gül ýüzün sowar gider.

* * *

Oglum ady Ýakupdyr,
Daglar bärsin bakypdyr,
Ýaryň beren ýüzügni
Barmagyna dakypdyr.

* * *

Oglum okuw ýaşynda,
Zehini bar başynda,Eline kitap alsa,
Hemme oglan daşynda.

* * *

Oglum on bäş ýaşynda,
Silkme telpek başynda,
Aýlanyp awa gitse,
Kyrk ýigidi daşynda.

* * *

Oglum meniň ner bolar,
Arslan bolar, şir bolar,
Ulalyp, gulluk etse,
Uly serkerde bolar.

* * *

Oglum okuw ýaşynda,
Zehini bar başynda,
Eline kitap alanda,
Ähli oglan daşynda.
Agzy oýmak, burny pisse,
Ony ýasan çeper ussa,
Ussasyndan uz geldi,
Ogul ýerne gyz geldi.

* * *

Oglum ýigit çykandyr,
Okun-ýaýyn dakandyr,
Döşleri gapak kimin
Duşmana dik bakandyr.

* * *

Ogulbegim owadan,

Suw dökülmez nowadan[120],
Kejebesin bek daňyň
Ýykylmasyn maýadan[121].

* * *

Odun içiniň omçasy,
Gawun içiniň zamçasy,
Ak öýüň inerçesi,
Hüwdüläýin ballymy.

* * *

Oýnap geler oglanlar,
Gülüp geler oglanlar,
Ballym öser boý alyp
Güni sapaly bolar.

* * *

Ok atdym, saýa düşdi,
Saýdan sonalar uçdy,
Şu janymyň sonasy
Gelip howuza düşdi.

* * *

Okasyn gülüm meniň,
Saýraýan dilim meniň,
Okap mugallym bolsa
Begendir ballym meniň.

* * *

Otursa hana meňzär,
Tursa daýhana meňzär,
Ulalyp adam bolsa,
Iliň derdine ýarar.

* * *

Otursyn-a, otursyn,
Kädide suw getirsin,
Kädiň sapagy üzülsin,
Gyzlaň gözi süzülsin.

* * *

Oturyp turana gurban,
Meýlis gurana gurban,
Meýlis gurulýan ýerde
Oýnap durana gurban.

– Ö –

Öwez janym, haý-haý,
Münen aty mele taý,

---

[120] **Nowa – içine suw dolduryp, mallary suwa ýakmak üçin agaçdan ýa-da daşdan ýasalan süýri gap.**
[121] **Maýa – bugra bilen arwanadan dogan inen düýe.**

Çykar çynar başyna,
Ýygar nöker daşyna.

* * *

Öýi öýden ýokary,
Özi hanyň nökeri,
Handan gelen ýarlykly,
Ak öýleri durlukly.

* * *

Öýümiň altyn söýesi,
Süýji gyzym, alla-huw!
Başymyň altyn dogasy,Eziz balam, alla-huw!

* * *

Öýüň ak bolsun balam,
Iliň dok bolsun balam,
Saňa kast eden zalym
Sermenip galsyn balam.

* * *

Özi ýazdyr oglumyň,
Kalby sazdyr oglumyň,
Aryp-ýadap gelse-de,
Gyşy ýazdyr oglumyň.

* * *

Özüm iýmän iýdirenim,
Şahyr goýman söýdürenim,
Gyrmyzy donlar geýdirenim,
Allalaýyn balam seni.

– R –

Rejep jan-a atlanar,
Atyna ganat beklener,
Çalyp guşun alýança,
Bedew aty saklanar.

– S –

Sag bolanyň bir ýagşy,
Haly-palasyň nagşy,
Dişiň Gürgen gamyşy,
Allalaýyn bal käbäm,
Hüwdüläýin men seni.

* * *

Saglyk dilän oglanym,
Beglik dilän oglanym,
Gelnejesine gelip,
Ýaglyk dilän oglanym.

* * *

Sadaga sadyk bolaýyn,
Aşyňa gatyk bolaýyn,
Sen gezmäge geleňde
Söwüş tutup soýaýyn.

* * *

Sadagaň bolaý sawçylar,
El boýar boýagçylar,
Meň jigime don geti:r
Maşat giden yzçylar.

* * *

Sadagasy gär owlak,
Gurbanlygy gyr owlak,
Sadagalar bolanym,
Sagdagyny[122] alanym.

* * *

Sadagasy gär owlak,
Gurbanlygy gär owlak,
Daýysy Sahy bagşy,
Her heňine bir owlak.

* * *

Saýrak guşuň bolaýyn,
Sag-soluňda gonaýyn,
Daş ýerden myhman gelse,
Jylawdaryň bolaýyn.

* * *

Sallançaga salaýyn,
Kakany Hywa ýollaýyn,
Ýagşy gyzyň balasy,
Men seni allalaýyn.

* * *

Sallançagňy yraýyn,
Günde sazyň guraýyn,
Seni beren Hudaýdan
Uzak ýaşlar diläýin.

* * *

Sallançagyň batlydyr,
Ejeň gözel, datlydyr,
Kakaň gahryman esger
Atlary haýbatlydyr.

* * *

Sallançagyň batly bolsun,
Duluň perizatly bolsun,

---

[122] Sagdak – ok salynýan gap, torba.

Gapyň bedew atly bolsun,
Haýatlaryň zatly bolsun!

* * *

Sallançagyň batly bolsun,Eliň gurhan hatly bolsun,
Mollada okap gelýäkäň,Erenler-pirler goldasyn.
Ýagty dünýäniň ýary,
Ýalan dünýäniň bary,
Gyzlaryň hyrydary,
Gara gözüm, alla-huw!

* * *

Sallançagyň bagyndan,
Tomaşaly çagyndan,
Aýlanyp baga girse,
Melewşeli bagyndan.

* * *

Sallanyp aýyň gelýär,
Bir okara paýyň gelýär,
Dagdan aşyp daýzaň gelýär,
Gumdan aşyp daýyň gelýär.

* * *

Sary gawun paçagy,
Ala öýmäniň seçegi,
Meniň körpe jigim-ä,
Öz öýmüziň goçagy.

* * *

Sary geýip sallanan,
Gyrmyzy geýip bellenen,
Kakasyna «öýer» diýp,
Bu balamdyr dillenen.

* * *

Sary geýse sallanar,
Begres geýse bellener,
Bökejen ädik bek basar,
Tirme guşak bil gysar.

* * *

Sary maýaň sütügi,
Ak pamygyň übtügi,
Idäp, sorap gelseler,
Aşyr mollaň agtygy.

* * *

Sary sandyk nä gerek?
Sabyn salmaga gerek.
Ballym işden gelende,
Elini ýuwmaga gerek.

* * *

Sarymsagym, soganym,
Ýat gyzyndan doganym,
Owarram ejeň ýat bolsa,
Kakaň meniň doganym.[123]

* * *

Saýalaýyn saýaňda,
Penalaýyn saýaňda,
Ulalyp adam bolup,
Sakla meni aýaňda.

* * *

Sen arkamyň hopbasy,
Şaýly börük gupbasy,
Öz bagryma basanym,
Öz boýnumdan asanym.

* * *

Sen balamyň balasy,
Ýaz aýynyň lälesi,
Allan etsem men seni,
Kakaň kimiň balasy?!

* * *

Sen bolsaň besdir maňa,
Dünýä dürüsdir maňa,
Sen bolmasaň jahanda
Dünýä hebesdir[124] **– maňa.**

* * *

Sen bir gül sen, läle sen,
Sen haçan ulala sen,
Sen ullakan bolynçaň,
Bagrymy gan edersen.

* * *

Sen göwnümiň hoşy sen,
Ömrümiň ýoldaşy sen,
Durmuşymyň säheri
Arzuwlarmyň guşy sen.

* * *

Sen-sen meniň geregim,
Üzülmeýän ýüregim,
Süňk içinde ýiligim,
Suw içinde sülügim.

---

[123] **Bu bendiň: Sarymsagym, soganym,**
Ýat gyzyndan doganym,
Kakaňa janym gurban,
Ejeň bolsun haýranyň – diýen nusgasy-da bar.

[124] **Hebes – ýaramaz, peýdasyz.**

* * *

Sen-sen meniň senaýym,
Sensiz nirä baraýyn,
Günden gorar penaýym,
Saýaňda men duraýyn.

* * *

Seniň köňlüň çag bolsun,
Gezeniň çarbag bolsun,
Her sapara gideňde
Alla saňa ýar bolsun.

* * *

Sensiň meniň Mekanym,
Gül içinde mekanym,
Ile-halka ýarasyn
Meň harytly dükanym.

* * *

Sensiň meniň senaýym,
Gyş günleri penaýym,
Sen bolmagan öýlerde
Neneň geçer gün-aýym.

* * *

Sensiň meniň gün-aýym,
Sensiz kaýan[125] baraýyn,
Sen gül bolup açylsaň,
Men saýaňda duraýyn.

* * *

Sen-ä meniň sandygym,
Sandyga söýendigim,
On bäş ýaşa baraňda
Boýuňa guwandygym.

* * *

Serdarym berse perman,
Agalary gahryman,
Meniň balam ulalyp,
Bolar örän mähriban,

* * *

Sonam-sonam sollarda,
Sonam gezer çöllerde,
Gara saçy arkasynda,
Ýüwrüp gezer köllerde.

---

[125] **Kaýan — «nirä» – diýen manyda.**

* * *

Söýdüm jigim Mäligi,
Enesiniň läligi,
Gara gözüm Kerim jan
Peýwent erik şänigi.

* * *

Söýüp-söýüp otursam,
Söýgülerin ýetirsem,
Söýünhan atly obadan
Söýgüli gelin getirsem.[126]

* * *

Suw başy börek-börek,
Böregi bükmek gerek,
Eziz balam Döwrana
Gül meňizli gyz gerek.[127]

* * *

Suw boýunda gamyşy,
Dişleri Ürgenç kümüşi,
Meň kiçijik balamyň
Gant-nabatdyr iýmişi.

* * *

Suwda biten suw oty,
Durdy janyň suraty,
Gezelençden giç gelse,
Ejesin horlar gaty.

* * *

Suwda biter suw oty,
Ballym müner Gyraty,
Gyratynyň sekili,
Münse oýnar käkili.

* * *

Suwlar akar aýlanyp,
Gyzlar çykar şaýlanyp,
Balam uly toý tutsun
Söwer gyzna öýlenip.

* * *

Suwlar akar bäbegim,
Gül dakynar bäbegim,

---

[126] **Bu bendiň: Söýüp-söýüp otursam,**
Hüwdüsini ýetirsem,
Daýysynyň ilinden,
Şuňa gelin getirsem – diýen nusgasy-da bar.

[127] **Bu bendiň: Suw başy börek-börek,**
Böregi bükmek gerek,
Eziz balam Merede,
Ak maýa dek gyz gerek – diýen nusgasy-da bar.

Sallançagyň içinden
Gülüp bakar bäbegim.

* * *

Süýtden süýji görenim,
Süýtden gaýmak süzenim,
Aýa-güne bakanym,
Adyna Hurma dakanym.

* * *

Sürüli goýnuň sütügi,
Ak pagtanyň übtügi,
Sorap-idäp gelseler,
Ýaýlymlaryň agtygy.

* * *

Säherler oýanar men,
Hudaga ýalbarar men,
Seni beren Alladan
Uzak ömür dilär men.

– Ş –

Şaýy bardyr balamyň,
Taýy bardyr balamyň,
Gülden näzik golunda
Ýaýy bardyr balamyň.

* * *

Şahy-aladan topby etsek,
Gyrmyzy çitden güpbi etsek,
Agasy öýler tutanda
Altyn-kümüşden gupba etsek.

* * *

Şetdalynyň şänigi,
Gül nahalyň gämigi,
Atlanyp, derrew tutar
Garakçyny, dönügi.

* * *

Şetdalynyň şänigi,
Beýle ajy bolarmy?
Körpe gelin balasy
Baldan süýji bolarmy?

* * *

Şetdalynyň şänigi,
Ajy bolýar iýmäge.
Öz doganmyň balasy,
Süýji bolýar söýmäge.

– T –

Takyrjak çarbag içinde,
At oýnadýar, Baýar jan.Ýedi ýeňňe iberip,
Gyz saýladýar Baýar jan.

* * *

Towşan asma ýanyňa,
Galma nähak ganyna,
Towşan awlap öldürseň,
Gany damar synyňa.

* * *

Toý tutsaň, il ýygnansyn,
Ataň saňa guwansyn,
Naçar eneň daşyňdanÝedi ýola aýlansyn.

* * *

Tolkunlaryň galkyşy,
Uklap ýatyr Gulkişi,
Oýanansoň ukudan
Menden alar alkyşy.

* * *

Törde gelin şaňňyrdar,
Gapyda gyrnak hüňürdär,
Mamasynyň dişi ýok
Agzy-burny müňňüldär.

* * *

Tut başy pudar-pudar,
Kölgesi durman gider,
Seniň batyr agaňdan
Ýamanlar heder eder.

* * *

Tutanyň ak öý bolgaý,
Ýygnanlaryň toý bolgaý!
Her kim saňa kast etse,
Mydam başagaý bolgaý!

– U –

Uzak ýoly gysgaldyp,
Kaka jany gelsedi.
Öýmüze nur dolduryp,
Toý-tomaşa bolsady.

* * *

Uzalsyn, boýuň bolsun,
Altyndan öýüň bolsun,
Obamyň giň düzündeÝedi gün toýuň bolsun.

* * *

Uzyn boýuň gamyşdan,
Sakak bagyň kümüşden,
Köp süýt sagar enesi
Üňüz[128] ýaly gäwmişden.

* * *

Uzyn-uzyn arguwan,
Balam, boýuňa gurban,
Ýatdan ýakyn saýylan,
Ýüzüňe tylla çaýylan.

* * *

Ukusyndan oýanar,
Mahmal kürte geýiner,
Enesi ele alsa,
Gül dek bolup söýüner.

* * *

Ukusyndan oýanar,
Tirsegine daýanar,
Ulalyp, ýigit çyksa,
Ejesi oňa guwanar.

* * *

Ullakan toýuň bolsun,
Gurbanyň goýun bolsun,
Nusaýyň giň düzünde
Düzzüm-düzzüm oýnalsyn!
Il barysy ýygylsyn.

* * *

Uranyň keýik bolsun,
Kebabyň şirin bolsun,
Awdan gelen wagtyňda
Öýüň myhmanly bolsun.

* * *

Urmaweriň, ulalsyn,
Sökmäweriň, semresin,
Dükgül-dükgül ýöresin,
Aýagna tiken urmasyn,
Gözi gyzyl bihaýaň,
Şuňa gözi degmesin.

* * *

Uçarlar gökden uçar,
Ganatyn ýaýyp uçar,
Öz dünýämiň gelini
Dilinden dürler seçer.

---

[128] Üňüz — köne sudury galan derýanyň ugry.

– Ü –

Ülpül-ülpül otaga,
Öküz geler ýataga,
Ähli obanyň ilaty,
Leýli jana sadaga.

– W –

Wezir gyzy Gülzada,
Begiň gyzy begzada,
Gyzyma aşyk bolsun
Şanyň ogly şazada.

– Y –

Ysy ýagşy ysmanak,
Ysmaýyllar ýegeni.
Bedew atlar uýany,
Begzadalar ýegeni.

* * *

Ysyň güllere meňzär,
Sesiň bilbile meňzär,
Sesiň eşdende gyzlar
Däli-porhana meňzär.

* * *

Yşgyňda at çapaýyn,
Toýuňa çelpek ýapaýyn,
Han toýlaryn tutdursam,
Altyn gabak[129] atdyrsam.

– Ý –

Ýabyň suwy bulançak,
Başlyk batyrgaý alçak,
Gowaçalar boý alar
Şahasy bor sallançak.

* * *

Ýagty dünýäniň ýary,
Ýalan dünýäniň bary,
Gyzlaryň hyrydary
Gara gözüm, alla-huw!

* * *

Ýagşy sözler dilinde,
Gyzyl alma elinde,
Balamy gören gyzyň
Ýaglyjagy bilinde.

---

[129] Altyn gabak – milli oýnuň bir görnüşi. Altyndan ýasalan kiçijik kädini nyşana goýup, şony atyp almak üçin mergenleriň ýaryşy.

* * *

Ýagyş ýagar damjalap,
Oglum atyn gamçylap,
Owadan gyz goýnunda
Ýapynjasy boýnunda.[130]

* * *

Ýap içinden suw akar,
Gyrasyna ot çykar,
Seniň işeňňir kakaň
Döşüne «Gaýrat» dakar.

* * *

Ýarapdyr-a, ýarapdyr,
At bakmaga ýarapdyr,
At münse hana meňzär,
Düşse daýhana meňzär,
Ýöräp-ýöräp ugranda,
Arzyly hana meňzär.

* * *

Ýat, ýanyňda ýataýyn,
Mahmal düşek ataýyn,
Uklasana bal guzym,
Mähriňe mähir gataýyn.

* * *

Ýatakda sygyr sagaryn,
Aňry dur, bala diýerin,
Howlukma, öýde otur
Jamyňa süýt guýaryn.

* * *

Ýatsam ýanym düşegi,
Tursam bilim guşagy,
Elimiň altyn halkasy
Döşümiň gülýakasy.[131]

* * *

Ýatsaň, ýatyrsam jigim,
Tursaň, götersem jigim,
Ak pamykdan düşekli,
Öýme ýaglyk guşakly.

* * *

Ýaşlykda baş bolanym,

---

[130] **Bu bendiň: Ýagyş ýagar, damjalar,**
Oglum atyn gamçylar,
Söýen gyzy goýnunda
Ýüň seçekli boýnunda – diýen nusgasy-da bar.

[131] **Bu bendiň: Ýatsam ýanymyň düşegi,**
Tursam bilimiň guşagy,
Elimiň altyn hasasy,
Daşymyň demir galasy – diýen nusgasy-da bar.

Öýüne myhman salanym,
Ilde halan gyzyny
Öz eline alanym.

* * *

Ýaşyl baýdak parladyp,
Uçaryňy tarladyp,
Al-asmanda uç jigim,
Asman syryn aç jigim!

* * *

Ýeller gelse yranmaz,
Siller gelse bulanmaz,Ýel ýanymyň çöwşüsi[132],
Yk[133] ýanymyň goňşusy.

* * *

Ýowuz günler ýat boldy,
Gamly günler şat boldy,
Gahryman agalaryň
Her işde ussat boldy.

* * *

Ýorga atyň derlesin,
Döwlet saňa ornasyn,
Saňa gelen belalar,
Daga-daşa ýaýrasyn.

* * *

Ýorga ýabyly ýörişli,
Bedew atlar turuşly,
Meniň balam Kerim jan,
Uzyn boýly gerişli.

* * *

Ýorga münüp ýol sorar,
Bedew münüp toý sorar,
Ýola sygmaz ýogynym,
At götermez agyrym.

* * *

Ýörjen-ýörjen gadamňa,
Gurban bolsun, köçeler.
Tiken batsa aýagňa,
Derman bolsun, ejeler.

* * *

Ýörär bolsam kuwwatym,
Uçar bolsam ganatym,

---

[132] Çöwşi – türkmen öýüni ýel ýykmazlygy üçin üstaşyr atanaklaýyn geçirilip öýüň iki ýan tarapyndan kakylýan gazyga daňylýan ýüp.
[133] Yk – ýel ugry.

Öý içinde oýnasaň,
Sen bolarsyň kuwwatym.

* * *

Ýüzi-Aýyň aýdymy,
Ýüregimiň aýdymy,
Äleme nur eçiler
Halysynyň öýdümi.

* * *

Ýüzüne nurlar dökülen,
Boýy simden çekilen,
Alyn saçy al ýüpek,
Depe saçy çil ýüpek.

* * *

Ýyl dolanyp, ýyl geler,
Meniň oglum ulalar,
Şonda edermen bolup,
Kosmos taýa ýol salar.

– Z –

Zamça gawun gämigi,
Peýwent[134] erik şänigi,

---

[134] **Peýwent etmek – sapmak.**

HÜWDI SANAWAÇLARY

Agzy oýmak, burny pisse,
Şuny ýasan çeper ussa,
Ussasyndan uz geldi,
Ogul ýerne gyz geldi,

* * *

Aglama, jigim aglama,
Şetdaly kakyp bereýin,
Şetdalynyň şänigni
Boýnuňa dakyp bereýin.

* * *

Alla, huwwa etmäge,
Keşkä elim boş bolsa.
Hopba edip gitmäge,
Mamaň öýi daş bolsa.
Arzuw-hyýal etmäge,
Mele myssyk nan bolsa.
Toý-tomguda geýmäge,

Daraýydan don bolsa.
Ýagda gowrup iýmäge,
Gapyrga bilen döş bolsa.
Dulda ýygşyryp goýmaga,
Çuwal-çuwal mäş bolsa.

* * *

Allan-allan al penje,
Her gulpagy bir penje,
Ýygan oty ýorunja,
Iýen gawuny zamça,
Ýygan oduny omça,
Geýeni ýüpek parça,
Basmaz asla garynja.

* * *

At gazygy kümüşden,
Ýol azygy iýmişden,
Üzükleri ülkeden,
Durluklary leňkeden[134],
Gidene at mündüren,
Gelene don geýdiren,
Ýola gitse ýorgaly.
Üsti çadyr kölgeli.

* * *

Atasyna meňzese –
Bedew atyň kellesi.
Babasyna meňzese –
Ýaşyl hasa sellesi.
Mamasyna meňzese –
Şir garpyzyň pellesi.
Daýysyna meňzese –
Kesgir gylyç bilbagy.
Daýzasyna meňzese –
Dürli ýüpek saçbagy.Ýeňňesine meňzese –
Daraýy köýnek, gyrmyz don.
Ejesine meňzese –
Hüýr-perizat balasy.

* * *

Atasyna ogşasa –
Kesgir gylyç bilbagy.
Enesine ogşasa –
Merweritdir[134] ýaşmagy.Ýeňňesine ogşasa –
Ýüpekdendir saçbagy.
Daýysyna ogşasa –
Düýrme gylyç bilbagy.

* * *

Ballym-ballym adykly,

Aýagy gara ädikli,
Eli goşa tüýdükli,
Tüýdüjegin alalyň,
Sandyjaga salalyň,
Sandyjagyň gulpy ýok
Owadan gyzyň zülpi ýok.

* * *

Ballymda bar almalar,
Gyzlar görse ýolmalar.
Ballymda bar hurmalar,
Gyzlar görse burmalar.

* * *

Ballymda bar üljeler,
Gyzlar görse bürjelär.
Ballymda bar pisseler,
Gyzlar görse hassalar.

* * *

Ballymda bar erikler,
Gyzlar görse gereklär.
Ballymda bar üzümler,
Gyzlar görse düzümlär.

* * *

Beýik-beýik köçede,
Daýysy bardyr, ballymyň.
Uzak-uzak ýollarda,
Daýzasy bardyr, ballymyň.
Daýysy dagyň goçagy,
Daýzasy gülüň seçegi.

* * *

Bir şahasy almaly,
Alar otyr, mamasy.
Bir şahasy gyzyl gül,
Güllär otyr, mamasy.
Bir şahasy peýwendi,
Peýlär otyr, mamasy.
Bir şahasy tudana,
Tutar otyr, mamasy.

* * *

Bosagasy tutdandyr,
Tutar otyr, ejesi.
Altyn asyk, ysyrga,
Asar otyr, ejesi.
Söwer ýary gelýänçä,
Söýer otyr, ejesi.
Söwer ýary gelensoň,
Söýüp gider, ejesi.

* * *

Bugra[134] ýüki bolarlyk,
Bukja gelsin, gyzyma.
Iner ýüki bolarlyk,
Akja[134] gelsin, gyzyma.
Maňgyşlagyň maň goýny[134],
Maňlap gelsin, gyzyma.
Bugdaýyň ak unundan,
Epme[134] gelsin, gyzyma.

* * *

Çanakda suw çaýkanmaz,
Ýorga[134] geler, gyzyma.
Injikleri bir tutam,
Bugra geler, gyzyma.
Horasanyň ak unundan,
Çelpek geler, gyzyma.
Maň goýunyň döşünden,
Saçak geler, gyzyma.
Bedew atyn säkdirip,
Gara murtun ykdyryp,
Kethuda geler, gyzyma.
Arkasyna torba baglan,
Juwan geler, gyzyma.

* * *

Çapak-çapak elleri,
Agyrmasyn gollary,
Agasynyň toýunda
Çelpek syrsyn elleri[134].

* * *

Çapak-çapak elleri,
Agyrmasyn gollary,
Daýysynyň toýunda
Çelpek ýaýar elleri.

* * *

Çarygna bak, çarygna,
Çaýda kowar, gyzlary.
Dolagna bak, dolagna,
Dolandyrar, gyzlary.

* * *

Çarygnyň bagyna bak,
Baglara seýil eder özi.
Dolagnyň dolagna bak,
Gyzlara meýil eder özi.

* * *

Elim etek,
Etegim tezek,
Baş ýassygym degirmen,
Syn düşegim kendirik,
Sapy gitmez elimden,
Toty[134] gitmez gözümden.

* * *

Erikde erik,
Göz gaşy gerik,
Üzümde üzüm,
Bir şirin sözüm,
Injirde injir,
Dişleri zynjyr,
Ballym jan-a sen ýagşy.

* * *

Esrik nerler bitimli,
Aýrak goçlar tutumly,
Ýagyrnylary ýaý boýly,
Gerdenleri gez boýly,
Ýaşyl köýnek ýaraşar,
Deň-duş bilen oýnaşar,
Degmäň meniň balama,
Gyzlar oňa garaşar.

* * *

Goltugy agyr saçakly,
Mamasy gelsin, toýuna.
Boýny öýme seçekli,
Daýzasy gelsin, toýuna.
Alagöz, giň gujakly,Ýeňňesi gelsin toýuna.

* * *

Göge zyňdym almany,
Jigim sürsün «Wolgany»,
Öz jigimiň toýunda,
– Näme iýjeg-ä, näme geýjek?
– Alma bilen nar iýjek.
– Ketenini dar geýjek.
– Meniň jigim ýar söýjek.

* * *

Gözenekden göz görünýär,
Göze gurban, ejesi.
Pessaý-pessaý un eläp,
Külçe iýdir, ejesi.
Al-ýaşyldan kürte gurap,
Egnine geýdir, ejesi.
Deň-duşlarna göz edip
Çelpek ýaýdyr, ejesi.

* * *

Gözenekden göz görünýär,
Gözüne gurban, ejesi.
Ak elekde ak un eläp,
Pişme bişir, ejesi.
Agzy büzmek ak haltadan
Teňňe seçer, kakasy.

* * *

Güpürdiň, güpürdiň at gelýär,
Çykyň gyzlar, kim gelýär,
Gyr atyny säpjedip,
Gyrmyz donun ykjadyp
Annamyrat jan gelýär.

* * *

Gyzym-gyzym diýse bor,
Bala garyp iýse bor,
Ilerden sawçy gelse,
Bäş ýüz tümen diýse bor.
Bäş köşekli, bäş ýorga,
Segsen goýun, bäş maýa.
Şulaň biri kem bolsa,
Gelmesin biziň oýa,
Bakmasyn biziň taýa.

* * *

Gyzym gyzlaryň hany,
Gyzym tiker tahýany,
Gyzyma at dakanyň
Bolmaz hatarda sany.
Hopba etsem arkama,
Düwme daksam ýakaňa,
Eger seni söýmeseler,
Aýdaýgynyň kakaňa.

* * *

Jigim-jigim jigirdek,
Ýaga bişen gowurdak,
Gowurdagyň dänesi,
Algyr guşuň balasy.[134]

* * *

Jigim-jigim jigirdek,
Ýaga bişen gowurdak,
Gowurdagyň dänesi,
Gowaçanyň hanasy.

* * *

Jigim-jigim jigirdek,
Ýaga bişen gowurdak,
Elime alyp ýöräýin,

Gyrmyzy güle dolaýyn.

* * *

Jigim-jigim jigirdek,
Ýaga bişen gowurdak,
Gowurdagyň dänesi,
Söýsün garry enesi.

* * *

Jigim jany hopba etsem,
Ýüz gyrandan gupba etsem,
Ýaşyl-gyzyl mahmaldan
Enaýyja güpbi etsem.

* * *

Kejebe tartan sary erkek,
Sarsdyrmawer, aýymy!
Belent pesiň içinde,Ersdirmäwer, aýymy!

* * *

Kim urdy, kim kokydy[134],
Bazaryň ak nohudy,
Eli kesilmiş gozakçy
Köýnegin çal dokady.

* * *

Maňgyşlagyň maň goýny,
Maňlap geler, gyzyma.
Asýanyň[134] ak unundan,
Çelpek geler, gyzyma.
Injikleri bir tutam,
Bugra geler, gyzyma.Ýeňňesine ýelmaýa,
Heniz azdyr, gyzyma.
Gürrüňçisine bil guşak,
Heniz azdyr, gyzyma.
Sawçysyna bek «duşak»
Heniz azdyr, gyzyma.

* * *

Meniň ballym handan gelýär,
Hanyň bagyndan gelýär,
Kisesi kümüş manatly,
Ýany gymmat sowgatly,
Gülüň seçeginden gelýär,
Gözel gujagyndan gelýär.

* * *

Meniň balam sarymy,
Samarkandyň narymy,
Elinde dutar tarymy,
Ejesiniň barymy,

Samarkantdan sawçy gelse,
Synlamaga synçy gelse.

* * *

Meniň ballym atlandy,
Howasy bulutlandy,
Münen aty taý-gulan,
Gezen ýeri gök çemen,
Çölde keýik oýnatmaz,
Suwda gäwmiş ýaýnatmaz.

* * *

— Üwwelemen.
— Düwwelemen.
Gara goýnuň gany bilen,
— Daýzam ogly nirä gitdi?
— Duza gitdi.
— Haçan geler?— Erte geler.
— Egniň gys,
— Ýola düş, ýorgala,
— Garynjany garbala.[134]

* * *

Waheý-waheý wahasy,
Gyzyl gülüň şahasy,
Meň söýgüli balamyň
Örän gymmat bahasy.

* * *

Waheý-waheý, wahasy,
Gyrmyzy gülüň şahasy,
Her kim şuny söýmese,
Syrtyna tuduň şahasy.

* * *

Waheý-waheýler gurban,
Akja tokaýlar gurban,
Odunda omça gurban,
Gawunda zamça gurban,
Düýede duluç[134] **gurban,**
Daýysy Gylyç gurban,
Çanakda aýran gurban,
Daýzasy Baýram gurban.

* * *

Ýüpek saçym ýüň eden,
Meň halymy teň eden,
Gündizlermi gije eden,
Dillerimi güň eden,
Art etegim at edip,
Öň etegim gamçy edip,
Huwwalar edeýin seni.

Gara gözüm Kerim jan
Ejesiniň läligi.

* * *

Zyba boýuň gamyşmy?
Ballym, dişiň kümüşmi?
Aýaklaryň eýjejik,
Ýa sen bir uçar guşmy?